

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Համիդ Ռեզա Ասեֆի երկ կայուն է, որ Իրան յանձնառու է մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեանը երաշխաւորող օրէնքներուն հանդէպ, որոնք կը կիրարկուին՝ հիմնուելով իսլամական սկզբունքներուն վրայ:

Ասեֆի նշեց, որ Թեհրան իր նկատողութիւնը փոխանցած է ՄԱԿի՝ եւրոպական երկիրներու մէջ իսլամ փոքրամասնութիւններու մարդկային իրաւունքներու ռոտակոխման հարցով:

Խօսելով Թեհրանի արտաքին քաղաքականութեան ուղեգիծին մասին՝ Ասեֆի նկատել տուաւ, որ Իրանի հոգեւոր գերագոյն ղեկավար Ալի Խամենէի եւ նախագահ Մոհամէտ Խաթամի կը հաւատան մեղմացումի քաղաքականութեան:

ՀԱՐԻՐԻ - ՇԻՐԱՔ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

ՓԱՐԻՉ ԺՈՂՈՎԻ ՊԻՏԻ ՅՐԱԲԻՐԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ԽՈՍՏԱՑԱԾ ԵՐԿԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երկ Երանսայի նախագահական Էլիզեի պալատին մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Երանսայի նախագահ ժաք Շիրաքի հետ: Խօսակցութեանց առանցքը հանդիսացաւ Լիբանանի նուիրատու երկիրներու եւ կազմակերպութիւններու Փարիզ - 2 ժողովին նախապատրաստութիւնը: Լրատուադիւրները հաղորդեցին, որ Փարիզ որոշած է ընթացք տալ այդ ժողովին գումարումը փութացնելու Լիբանանի պահանջին:

նակցութեամբ Երանսայի վարչապետին եւ այլ պաշտօնատարներու: Խօսուեցաւ Լիբանանի մէջ գումարուելիք Երանսայի Երանսայի կազմակերպութեան վեհաժողովին նախապատրաստութեան մասին:

Հարիրի եւ Շիրաք նաեւ քննարկեցին Միջին Արեւելքի իրավիճակն ու անոր առընչութեամբ միջազգային աշխատանքները:

ԷԼԻԶԷ ՊԱՍԵՖԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հանդիպումին աւարտին Երանսայի նախագահական պալատը յայտարարեց, որ Շիրաքի եւ Հարիրիի խօսակցութիւններուն իրեն արդիւնք Երանսայի կառավարու-

թիւնը որոշեց մօտ օրէն ժողովի մը հրաւիրել Լիբանանի գլխաւոր բարեկամները, քննարկելու համար Լիբանանի մէջ ընթացք առած տնտեսական եւ դրամական վերականգնումի աշխատանքներուն պարտաւոր կանգնելու միջոցները:

Հաղորդագրութիւնը յայտնեց, որ ժողովի երկիրներ, Ութերու խմբակը, Եւրոպական Միութեան անդամներ եւ միջազգային կազմակերպութիւններ պիտի հրաւիրուին այս ժողովին, որուն նախապատրաստութեան աշխատանքը վստահուեցաւ Երանսայի Կեդրոնական Դրամատան պատուոյ

Շաբ-ը՝ էջ 10

ՎԱՄԱՍԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԷՆ՝ Մ. ԹԱՇԵՐԻ ՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿԱԼԻՑ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒՄԸՆ ԷԼԻԱԶԱՐԻ ԵՒ ՇԱՐՈՆԻ ԿՈՂՍԷ

Այն պահուն, երբ իսրայէլացի ղեկավարներ պինուրական յաջողութիւն կը նկատէին Համասի ղեկավարներուն մէկուն սպանութիւնը, պաղեստինցիները պայն քննադատեցին ու դատապարտեցին, իբրեւ պետութեան կողմէ հովանաւորած ահաբեկչութիւն:

Համասի կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւն մը կը նշէր, որ իսլամական կազմակերպութիւնը պիտի լուծէ վրէժը Մուհամատ Թահէրի եւ անոր մէկ օգնականին սպանութեան: Թահէր եւ անոր ընկերակիցը սպաննուած էին Կիրակի երեկոյեան, Նապլուսի մէջ, իսրայէլեան պինուրական գործողութեան մը ընթացքին:

Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարար Պենիամին Պրն Էլիա-

Իսրայէլացի զինուորներ կը խուզարկեն անգղէ պաղեստինցիներ Շեպրոնի մէջ

վար ողջունեց Թահէրի սպանութիւնը: Պրն Էլիապար ըսաւ, որ Թահէր մարդասպան

էր, անձնասպանական գործողութիւններու ծրագրող, ինչպէս նաեւ՝ ռուսներ կը

պատրաստէր: Պրն Էլիապար աւելցուց, որ ծառ-ը՝ էջ 10

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՃՐԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆԵՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՁԻ ԻՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Համաշխարհային ոճրադատ առաջին մնալուն ատենը երկ իրականութիւն դարձաւ, մինչ Միացեալ Նահանգներ կը շարունակէին պայքարիլ անձեռմխելիութիւն ապահովելու համար իրենց պինուրական եւ քաղաքային քաղաքացիներուն համար:

Միջազգային Ոճրադատ Ատենան (Այ. Սի. Սի.) առաջին չորս պաշտօնատները երկ հասած են Լա Հեյի արուարձաններէն մէկուն մէջ գտնուող առժամայ կեդրոնը՝ աշխարհի տարածքին ցեղասպանութեան, մարդկութեան դէմ ոճիրներու եւ պատերապմական ոճիրներու

ատնչութեամբ գանգատներով վրադէլու համար:

Մարդկային իրաւանց խմբակներ ատենը կ'ողջունեն իբրեւ ընդհանրական արդարութեան մեծագոյն իրագործումը՝ Բ. Աշխարհամարտէն ետք Նիւրեմպերկի մէջ միջազգային պինուրական ատենի մը կողմէ նացի ղեկավարներու դատաւարութեան ի վեր:

Սակայն Այ. Սի. Սի. տակաւին ո՛չ դատարան ունի, ո՛չ դատախաչ, ոչ ալ դատաւորներ:

Զինուած միայն հեռաձայններով եւ գրասենեկային սարքերով՝ սպասելով մնալուն գրասենեկներու շինութեան, ատենան առաջին անձնակազմը ձայնարկեց իր իրաւունքները 18 դատաւորներու եւ դատախաչի մը, որոնք յառաջիկայ Յունուարին պիտի ընտրուին:

Շաբ-ը՝ էջ 3

ԹՈՒՐԵՒԱ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԸՆԴԴԻՄԱՆԱՅ ԿԱՆԽԱՀԱՍ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՅԱՑՄԱՆ

ԱՆԳՐԱ, 1 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Թուրքիոյ վարչապետ Պիլիէնք Էճեւիթ Երկուշաբթի օր յայտնած է, թէ կառավարական ընկերակցութեան գործակիցները միասնաբար կ'ընդդիմանան կանխահաս ընտրութիւններու կայացման:

Էճեւիթ, որ կը խօսէր կառավարական ընկերակցութեան մէջ իր գործակիցներուն հետ ժողովէ մը ետք, նաեւ հերքած է այն ենթադրութիւնները,

թէ կառավարութիւնը կրնայ տապալիլ, Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան գծով քանակցութեանց սկսելու համար անհրաժեշտ բարեկարգումներուն առնչութեամբ տարակարծութիւններու պատճառով:

Եւրոպական ընկերակցութեան ղեկավարները հաղորդագրութեան մը մէջ

յայտնած են, թէ ինքի ղարաւնը ամառնային իր դադարին ընթացքին կրնայ կանչուիլ, եթէ Ե. Միութեան կապուած օրինագիծին շուրջ համաձայնութիւն գոյանայ:

Կանխահաս ընտրութիւններու վերաբերեալ շշուկները կը մտահոգեն ելեւմտա-

Շաբ-ը՝ էջ 2

ԱԼԻԵԻ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԻ

Եւրոպական խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի պատգամաւոր Անտրէաս Կրոս «Թուրք» լրատու գործակալութեան տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին քննադատած է Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւը, Ազրպէյճանի մէջ սահմանադրական փոփոխութիւններ կատարելու գծով հանրաքուէ կայացնելու անոր որոշումին համար:

Հայտար Ալիեւ վերջերս որոշած էր 24 Օգոստոսին հանրաքուէ մը կատարել Ազրպէյճանի սահմանադրութիւնը որոշ փոփոխութիւններու ենթարկելու համար: «Կայանալիք հանրաքուէն կը միտի փոխել սահմանադրութեան որոշ կէտերը: Ասիկա սխալ ձեւ մըն է այս տեսակի հարցերը լուծելու համար, որովհետեւ հանրաքուէները ժողովուրդին եւ ո՛չ նախագահին կողմէ փոփոխութիւններ կը նշանակեն», ըսած է Կրոս:

Կրոս նաեւ ընդգծած է, թէ ըստ Ազրպէյճանի ներկայ սահմանադրութեան, Ալիեւ չի կրնար նախագահ վերընտրուիլ: «Այսուհանդերձ, իւրաքանչիւր երկիր ազատ է իր նախագահին ընտրութեան մէջ, եւ Եւրոպական խորհուրդը չի միջամտեր այս մէկուն», ըսած է ան: Եւրոպացի պատգամաւորը խստիւ քննադատած է Ազրպէյճանի մարդկային իրաւանց մարզը եւ քաղաքական լատարակեալներուն իրավիճակը:

Իր կարգին, Հայտար Ալիեւ անդրադառնալով իրեն ուղղուած քննադատներուն, յայտնած է, թէ չ'ուզեր լսել կամ ճանչնալ Կրոսը:

Զ. ԽԱԹԻՊ ԱՅՑԵԼԵՑ Հ. Յ. Դ. «ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ԱԿՈՒՄԲ

Այցելութեան ընթացքին (Լուսանկարը՝ ՍԹԻՒՏԻՕ «ԱՇԵԱԿ»)՝

Ռապիթա Շաղիւա Կուսակցութեան ղեկավար, նախկին երեսփոխան Զահէր Խաթիպ երկ պատուիրակութեան մը ընկերակցութեամբ այցելեց Հ. Յ. Դ. «Սարդարապատ» ակումբ, ուր ընդունուեցաւ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչներուն կողմէ:

Հանդիպումին քննարկուեցին առարկայ դարձան տեղական, շրջանային եւ միջազգային քաղաքական եւ տնտեսական վերջին զարգացումներն ու իրավիճակը:

ԱՍԱՏ Կ'ԱՆՏԵՍԷ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾՆՇՈՒՄՆԵՐԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 1 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Սուրիոյ նախագահ Պաշար Ասատ անտեսեց ամերիկեան ճնշումները, որոնք Դամասկոսէն կը պահանջեն խզել կապերը Հրապարակի հետ, ինչպէս նաեւ՝ արտաքու պաղեստինեան արմատական շարժումներ, որոնք «ահաբեկչական» կը նկատուին Ուշիկընթի կողմէ:

«Լիոն» օրաթերթին կողմէ հրապարակուած հարցազրոյցի մը մէջ, Ասատ ըսաւ, որ Սուրիա գորավիզ կը կանգնի լիբանանեան ազգային դիմադրութեան իսրայէլի ղեմ եւ քաղաքականապէս գորավիզ կը կանգնի անոր, որովհետեւ լիբանանեան դիմադրութիւնը կարիքը չունի սուրիական զինուորական օժանդակութեան:

Խօսելով Սուրիա հաստատուած պաղեստինեան շարժումներուն մասին՝ Ասատ ըսաւ, որ անոնց գործու-

նութիւնը սահմանափակուած է քաղաքական ու լրատուական աշխատանքով: Ան աւելցուց, որ յիշեալ շարժումներուն Դամասկոսի գրասենեակները քաղաքական ներկայացուցիչի դեր կը կատարեն Սուրիա գտնուող չորս հարիւր հազար պաղեստինցիներուն:

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Դորա Պուշ Միչին Արեւելքի խաղաղութեան գծով իրապարակած իր յայտարարութեան մէջ Սուրիայէն պահանջած էր խզել կապերը Հրապարակի ու պաղեստինեան արմատական շարժումներուն հետ: Պուշի յայտարարութեան մէջ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով Սուրիա պաշտօնապէս կ'անդրադառնար անոր:

Դամասկոս կը իյրընկալէ պաղեստինեան տաք շարժումներ, որոնց կարգին են Համաս եւ Իսլամական Ժիհադ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ – ԼԻԲԱՆԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Մշակույթի նախարար Ղասսան Սալամե երկրորդ անգամ Լիբանանի մեջ Հայաստանի դեսպան Արեգ Յովհաննիսյանի հետ հետազոտական համագործակցության մասին խոսակցություն է ունենացրել։

Դեսպան Յովհաննիսյանը խոսել է Հայաստանի համար մեծ կարևորություն ունի Լիբանանի մեջ յառաջիկայ Հնդկաստանի կայանալիք Ֆրանսիայի Երկրորդ Կենտրոնի վերաբերյալ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԱՆ ՀԱՐՑԸ ԱՐԾԱՐԾՈՒԵՑԱՄ

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ «ԲՈՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ

18 - 25 Յունիս 2002ին, Չուիցերոյ մեջ տեղի ունեցավ «Բոնութիւն եւ խաղաղութիւն» խորհրդածոյը։

Քանարկու մի առարկայ դարձան նաեւ շրջանային հարցեր, ինչպէս Միջին Արեւելքի, Ռուսաստանի եւ Հնդկաստանի հարցերը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸ ԱՆՁԵՌՆՄԻՆԵԼԻՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՁԻ ...

Ատեանը, որուն 40-րակի կը կանգնին 74 պետութիւններ, իսկական աշխատանքի պիտի սկսի Փետրուարին եւ քննութիւններ տանելու պիտի սկսի 2003ի վերջերէն ետք։

Սակայն ատեանը, որ 1998ին կնքուած համաձայնագրի մը ծնունդն է, ունի ուժեղ քննադատներ, ինչպէս՝ Չինաստան, Ռուսիա եւ Միացեալ Նահանգներ։

ՄԱԿԻ ԱՆՍԵՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԿՏԱՆԳՈՒՄ

Մ. Նահանգներ սպառնացած են քաշել շխարհի տարածքին ՄԱԿի արտօնութեամբ խաղաղարար բոլոր առաքելութիւններէն, եթէ 15 անդամ հաշուող ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը իրենց երաշխիքներ չտայ, թէ

Ծարուակուած Ա. ԷջԸՆ

յացնել պետութիւններ, որոնք 1998ի Հոնոլուլուի հիմնադիր համաձայնագիրը վաւերացուցած են, ինչպէս նաեւ՝ ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը կամ ատեանին դատարար 3 դատարաններու հաւանութիւնը կամ դատական հետապնդումը առկա չլինելու, եթէ համոզուի, որ անիկա կը խոչընդոտէ իր ճիգերը՝ միջազգային խաղաղութիւն եւ ապահովութիւն պահպանելու համար։

Մ. Նահանգներ, Ռուսիա եւ Չինաստան 15 արոտ հաշուող Ապահովութեան խորհուրդին 5 մնայուն անդամներէն երեքն են։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԿԵՑՈՒԾԸ ԶՆՅՈՒՄ ԿԸ ՅԱՆԱԶԱՅՆԵ

Ե. Միութեան նոր նախագահը՝ Դանիա, երկ կ ցաւ յայտնած է Ուաշինկթոնի կեցւածքին գծով։

եւ գործօն դերակատարութիւն ունին ՄԱԿի խաղաղարար առաքելութիւններուն մէջ, դժուարին կացութեան մէջ դրուած են։

Բրիտանիա նոյնպէս լուսախարութիւն արտայայտած է եւ յայտնած, թէ անդրատլանտեան իր սերտ կապերը պիտի օգտագործէ՝ ամերիկեան դիրքորոշումը փոխել փորձելու համար։

Իսրայէլի կառավարութիւնը միջազգային ատեանին միանալու դէմ քուէարկած է, այն մտաւորութեամբ, որ կրնայ պարտադրուիլ ամբաստանութիւններ դիմագրաւելու՝ պատերազմի ընթացքին գրաւուած հողամասերու վրայ հրէական բնակեցման վայրեր կառուցած ըլլալու յանցանքով։

ՄԱԿ ԵՐԻՊԱՅԻՆԵՐԵՆ ԿԸ ԽՆԴՐԵ ՊՈՍԼՈՑ «ՊԱՐԱՊ»Ը ԼԵՅՆԵԼ

ՄԱԿ երկ կոչ ուղղած է եւրոպական պետութիւններուն, որ ստանան Պոսլոց մէջ ոստիկաններու մարզումի առաքելութիւնը, եթէ Ուաշինկթոն մերժէ իր առաքելութիւնը երկարաժամկէ առ երկրին մէջ։

Ե. Միութիւնը արդէն իսկ ընդունած է

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Լիբանանեան օրաթերթերը երկ անդրադարձած էին Մոնտիալի աւարտականին եւ Պրապիլի հաւաքականին պատմական Տրոյ յարթանակին։

Լիբանանեան գետնի վրայ «Պայրաք» գրած էր. «Ուկայիի կամուրջին հարցին դասաւորումը յետաձգուած է յառաջիկայ աշնան։

Ըստ «Տիար»ի, այս շաբաթ բազմաթիւ դժուար հարցերու քննութեան եւ լուծման շուրջ աշխատանք պիտի տարուի։

«Լիուա» օրաթերթը հանդիպում մը ունեցած էր Սուրիոյ նախագահ Պաշար Ասատի հետ։

«Նախագահ Պաշար Ասատ «Լիուա»ի թղթակցներուն յայտարարեց. «Լիբանանեան տիրական յարաբերութիւնները չեն կրնար առողջ ըլլալ, եթէ Լիբանան եւ իրանեան յարաբերութիւնները առողջ չեն։

«Նախագահ Պաշար Ասատ «Լիուա»ի թղթակցներուն յայտարարեց. «Լիբանանեան տիրական յարաբերութիւնները չեն կրնար առողջ ըլլալ, եթէ Լիբանան եւ իրանեան յարաբերութիւնները առողջ չեն։

«Նախագահ Պաշար Ասատ «Լիուա»ի թղթակցներուն յայտարարեց. «Լիբանանեան տիրական յարաբերութիւնները չեն կրնար առողջ ըլլալ, եթէ Լիբանան եւ իրանեան յարաբերութիւնները առողջ չեն։

«Նախագահ Պաշար Ասատ «Լիուա»ի թղթակցներուն յայտարարեց. «Լիբանանեան տիրական յարաբերութիւնները չեն կրնար առողջ ըլլալ, եթէ Լիբանան եւ իրանեան յարաբերութիւնները առողջ չեն։

«Նախագահ Պաշար Ասատ «Լիուա»ի թղթակցներուն յայտարարեց. «Լիբանանեան տիրական յարաբերութիւնները չեն կրնար առողջ ըլլալ, եթէ Լիբանան եւ իրանեան յարաբերութիւնները առողջ չեն։

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ FUEL CARDԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել՝ 01-242556 թիւին:

ԲԶԻՋԱՅԻՆ ՄՈՒՐԱՅԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ «ՄԻՍԹ ԲՈՂ»

Մուրացկանները շատ հին արհեստ է: Յատկապես Լիբանանի մէջ մեծ զարգացում է ապրում: Զեւոյ մը վերածուած է նաեւ արհեստի... Եւ ինչ-ինչ հնարամտութեանց առջեւ դուր քան ի նա: Բոլորի ծանօթ են մեր փողոցներուն մէջ «աշխատող» մուրացկաններու փողոցները: Երբեմն մանր լամպեր կը բարեն ինքնաշարժիչ ապակին եւ օրհնութիւններ կը տեղացնեն վրագ: Տակաւին հազիւ լեզու ելած իրենց սորված յանկերգը կ'ուղղեն մեզի: Ասոնք մարդոց սրտերուն հետ խաղացող մուրացկաններ են, որոնք շատ հաւանաբար քիչ մը անդին ծուարած «պոսթի» մը հաշուոյն կ'աշխատին: Երեկոյան անպայմանօրէն հաշիւի կը կանչուին: Եթէ տուրք քանի մը ոսկի, լաւ: Հակառակ պարագային անոնք ձեր ձոր ու մօր իսկ հայտնելու կարողութիւն ունին...

Մեծեր երեխաներ գրկած կ'են մուրացկաններու երեկոյթը եւ ծանօթ է բոլորիս: Այդ գիրկի երեխան դրամագլուխի վերածած՝ երիտասարդ կ'ինքն դրամ կը պահանջեն: Նոյնիսկ իրենց վճարելի գումարն ալ իրենք կը ճշդեն:

Դեռ ինքնաշարժի ապակիները լուսացողներու բանակը եւս փոքր է: Իսկ թէ լուսացուած ապակին աւելի կ'աղտոտի իրենց լուսալէն նոք, այդ ուրիշ խոսքը:

Կան կարգ մը մուրացիկներ, որոնք խեղճն դամ անձ մը կը վերանայն դրամագլուխի: Կը գրկեն անբնական ոտքերով, մարմնով կամ թեւերով խեղճ մը ու կ'իջնեն հրապարակ: Այդ եւս մարդոց գուրջը շարժելու միջոց է:

Տակաւին սուրբի մը կամ նոյնինքն Մարիամ կոյսի փոքր նկարները մուրացկանական դրամագլուխի վերածողները եւս քիչ չեն: Մարդոց զգացումներուն հետ խաղալու այս կերպը եւս արդիւնաւոր ըլլալու է: Ասոր համար է, որ նոյն մուրացկանը, նոյն դրամագլուխով, երկար տարիներ կը տեսնուի փողոցներուն վրայ:

ճում հանդիսացած բլիշային հեռաձայնին: Բլիշային հեռաձայնը ինքնին հրաշալի բան մըն է, որ այսօր Լիբանանի մէջ այնքան տարածուած գտած է: Երեւակայի, որ այս երկրին մէջ պատերազմին պատճառով, հեռաձայն ըստաձը միայն մենաշնորհ հեռալիններու իրաւունքն էր, մէկ օրէն միւսը բլիշայինը հրապարակի վրայ դարձաւ այնքան ընդհանրացած երեկոյթ մը: Հոս տեղը չէ խօսելու անոր բարեմասնութեանց մասին, բայց ան եւս սկսած է վերածուիլ մուրացկանութեան դրամագլուխի: Այդ մասին կ'ուզէի քանի մը բան ըսել: այս դասակարգը այնքան մեծ ու տարածուած է, անոր շարքին կրնայ ամէն մարդ դասուիլ:

Հիմա, երբ ընդհանրապէս սկսած են քլիք եւ այլ քարտեր, մարդիկ սկսած են դիմել նոր հնարքի... կ'ուզեն դիմացիներ թիւը, բայց հազիւ զանգը հնչած՝ կը գոցեն: Դիմացիներ, ի տես այս «միսք քոյի», ինք կ'ուզէ առաջինին թիւը...

- Դո՛ւն կանչեցիր իմ թիւիս...
- Ա, այո՛, կը ներես, շատ կը ներես, սորի... Քեզի կարեւոր ըսելիք ունի, բայց գիտես, «եւրո-միք»ներս վերջանալու վրայ են: Քուկը նորմալ գիծ է... «Եանի, սորի»... Կարեւոր ըսելիք ունի...
Դիմացիներ վստահաբար գոհ պիտի չմնայ այս բացատրութեան: Ի՛նչ ըսել է իմ «եւրո-միք»ներս կը վերջանան, քուկը նորմալ գիծ է: Ինք ինչու ծռուի վրայէն կը քաղէ նորմալ գիծին ամսագլուխը... Սա ի՛նչ անբնականութիւն է:

Իսկ եթէ «միսք քոյ» ընող հնարամիտը տանտիկին է, հաւանաբար, օրինակ, աղցանի մը «ըր-սեք» մը կ'ուզէ առնել, կամ կ'ուզէ հարցնել, թէ հինգ հոգիինց մուստաթեան տարային մէջ որքան աղ կամ ոսպ գնելու է...

Երիտասարդ մը կրնայ քիմիական խնդիրի մը քանցատրութիւնը ուզել դիմացիներէն՝ «միսք քոյ» ընելով: Կրնայ դեռ ուղղութիւն ուզել լաւ «սեք

Ս. ԷԶՍԻԱՍԻՆ «Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ» ՇՔԱՆՇԱՆԻ ՇՆՈՐՀՈՒՄ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԱՄՈՒԽՆ

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսի կողմէ լիբանանահայ բարերարներ Յարութիւն Արսլանեան ամուր, իրրեւ գնահատանք հայ եկեղեցւոյ մատուցած իրենց անսակարկ ծառայութեան եւ ազգագուտ գործունէութեան, արժանացաւ Հայ եկեղեցւոյ «Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ» բարձրագոյն շքանշանին:

Շքանշանի յանձնման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ 22 Յունիսին, էլմիածինի վեհարանի դահլիճին մէջ, ձեռամբ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին:

Հանդիսութեան ընթացքին վեհափառը բարձր գնահատած է բարերարին ազգանուէր գործունէութիւնը:

Շքանշանի յանձնման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ 22 Յունիսին, էլմիածինի վեհարանի դահլիճին մէջ, ձեռամբ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին:

Հանդիսութեան ընթացքին վեհափառը բարձր գնահատած է բարերարին ազգանուէր գործունէութիւնը:

ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՒԱՄՈՂՈՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱԿԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՅՈՒՅՅԱՀԱՆԴԵՍ

24 Յունիսին Եւրոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի կեդրոնաւորին մէջ բացուած կատարուած է «Հայկական մանրակարգութիւնը 95-14րդ դարերուն» ցուցահանդէսին, որ կազմակերպուած էր վեհաժողովին մէջ Հայաստանի խորհրդարանական պատուիրակութեան եւ Եւրոպական Խորհուրդին մէջ Հայաստանի մնայուն ներկայացուցչութեան կողմէ:

Ցուցահանդէսի բացման ներկայ էին Եւրոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Փիլիք Ծիտըր, Եւրոպական Խորհուրդի գլխաւոր քարտուղարութեան մշակոյթի, գիտութեան եւ կրթութեան հարցերու գլխաւոր տնօրէն Պենտիք Ռուկաս, վեհաժողովի տարբեր երկիրներու պատուիրակութիւններու ղեկավարներ, պատգամաւորներ եւ այլ պաշտօնատարներ:

Ցուցահանդէսին բացման խօսք արտասանեց Եւրոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահը, որ շնորհակալութիւն յայտնելով ցուցահանդէսի կազմակերպիչներուն՝ նշեց, որ ինք ծանօթ է Հայոց պատմութեան, խորհրդանշական կերպով յիշատակեց Վիեննայի Միջինարեան միաբանութեան ժառանգութիւնը եւ այն իրողութիւնները, որոնք նկարագրուած են աւստրիացի գրող Ֆրանց Վերֆլիչի «Մուսա Լեբան 40 օրերը» գիրքին մէջ: Ան ցուցահանդէսը նկատեց իրրեւ եւրոպական մշակութեան ժառանգութեան հայերու բերած նպաստին մէկ ապացոյցը:

ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԿԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

25 Յունիսին տեղի ունեցած է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան կառավարութեան հեթեթական ցիտը վարչապետ Անուշաւան Դանիելեանի նախագահութեամբ: Քննարկման ներկայացուած են հարցեր, որոնք կը միտին տնտեսութեան տարբեր մարգերու մէջ ընթացող բարեփոխումներու յստակացման:

Կառավարութեան անդամներ հաւանութիւն տուած են «պետական կառավարչական հիմնարկներու մասին», «Աշխատանքի վարչութեան մասին», «Բաժնետիրական ընկերութիւններու մասին», «Պետական ոչ առեւտրական կազմակերպութիւններու մասին», «Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան պետական ծրագրի իրագործման հաշուետուութեան մասին» եւ «Գանձապետական համակարգի մասին» Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան օրէնքներու նախագիծերուն:

Նիստին քննարկումներ ծաւալած են «գնումներու մասին» նոր օրինակներ շուրջ: Կառավարութիւնը որոշումներ ընդունած է «Արցախաւ տոկայան» ընկերութեան ստեղծման, «Արտոնագրման մասին» օրէնքի կիրարկումը պայմանաւորելու եւ այլ հարցերու վերաբերեալ:

ՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ ՆԵԿԱԹԻՓ՝ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ

Վերջերս հիւրաբար Երեւան գտնուող նիւ եորբարը նախ քան Վիլիամ Կարպետեան Հայաստանի գրականութեան եւ արուեստի թանգարանին յանձնեց 5000 լուսանկարի ցուցակի Եւ որոշ լուսանկարներ, որոնք կը ներկայացնեն Երեւանի պատմութեան վերջին 40 տարուան (1960 - 2000) երաժշտական եւ թատերական կեանքը:

Ընդունելով նուէրը թանգարանի տնօրէն Հենրիկ Բախչինեան շնորհակալութիւն յայտնեց Ռ. Կարպետեանին՝ անոր յանձնելով թանգարանի շնորհակալագիրը, ազգային արժէքներու հարստացման ապարդիւն մէջ ներդրած իր լուսնային համար:

Միայն Աստուած կրնայ գիտնալ, թէ այս մուրացկաններուն մէջ քանին իսկապէս անկեղծ են իրենց օրհնութեանց եւ արուեստին մէջ: Բայց վստահաբար կը յարմար իրենց առաջնութեան մէջ: Իսկ ասոնց «պոսթեր»ը, շատ հաւանաբար, պատան մը չորհարքի բաժնի հանելիք են: Իրենց «պաշտօնան»ներուն կը դիմեն իրենց քեֆի... Ոմանք կը դիմեն զգալի բանաչ սեղաններ, իրենց բարտը փորձելու համար:

Այսքանը եղաւ երկար յառաջարկ մը՝ ոչ երկար յօդուածի մը... Ներող եղէք:

Մուրացկաններ եւս կան, որոնք շիք հագած գիմացը կ'ելլեն ու կը փորձեն բան մը փրցնել քեզմէ: Հիմա ժամանակը չէ զանոնք եւս դասակարգելու բաժնելու ու ներկայացնելու: Մէկ դասակարգի մասին միայն պիտի խօսիմ: Այս ալ նոր սկսաւ զարգանալ իրրեւ արդիւնք արհեստագիտական նորագոյն նուա-

Միայն Աստուած կրնայ գիտնալ, թէ այս մուրացկաններուն մէջ քանին իսկապէս անկեղծ են իրենց օրհնութեանց եւ արուեստին մէջ: Բայց վստահաբար կը յարմար իրենց առաջնութեան մէջ: Իսկ ասոնց «պոսթեր»ը, շատ հաւանաբար, պատան մը չորհարքի բաժնի հանելիք են: Իրենց «պաշտօնան»ներուն կը դիմեն իրենց քեֆի... Ոմանք կը դիմեն զգալի բանաչ սեղաններ, իրենց բարտը փորձելու համար:

Այսքանը եղաւ երկար յառաջարկ մը՝ ոչ երկար յօդուածի մը... Ներող եղէք:

Մուրացկաններ եւս կան, որոնք շիք հագած գիմացը կ'ելլեն ու կը փորձեն բան մը փրցնել քեզմէ: Հիմա ժամանակը չէ զանոնք եւս դասակարգելու բաժնելու ու ներկայացնելու: Մէկ դասակարգի մասին միայն պիտի խօսիմ: Այս ալ նոր սկսաւ զարգանալ իրրեւ արդիւնք արհեստագիտական նորագոյն նուա-

Միայն Աստուած կրնայ գիտնալ, թէ այս մուրացկաններուն մէջ քանին իսկապէս անկեղծ են իրենց օրհնութեանց եւ արուեստին մէջ: Բայց վստահաբար կը յարմար իրենց առաջնութեան մէջ: Իսկ ասոնց «պոսթեր»ը, շատ հաւանաբար, պատան մը չորհարքի բաժնի հանելիք են: Իրենց «պաշտօնան»ներուն կը դիմեն իրենց քեֆի... Ոմանք կը դիմեն զգալի բանաչ սեղաններ, իրենց բարտը փորձելու համար:

Այսքանը եղաւ երկար յառաջարկ մը՝ ոչ երկար յօդուածի մը... Ներող եղէք:

Մուրացկաններ եւս կան, որոնք շիք հագած գիմացը կ'ելլեն ու կը փորձեն բան մը փրցնել քեզմէ: Հիմա ժամանակը չէ զանոնք եւս դասակարգելու բաժնելու ու ներկայացնելու: Մէկ դասակարգի մասին միայն պիտի խօսիմ: Այս ալ նոր սկսաւ զարգանալ իրրեւ արդիւնք արհեստագիտական նորագոյն նուա-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Հայաստանի գիւղատնտեսութեան նախարարութեան եւ ՄԱԿի պարէնի եւ գիւղատնտեսութեան կազմակերպութեան ջանքերով մշակուած է Հայաստանի գիւղատնտեսութեան կայուն զարգացման ռազմավարութիւնը, որ պիտի համակարգէ գիւղատնտեսական աշխատանքները 10 տարուան տեւողութեան մը համար:

Նախափոփին նպատակն է ընդլայնել գիւղական վայրերուն մէջ գիւղատնտեսական գործունէութեան զարգացումը աղքատ բնակչութեան իրական եկամուտներու ստացման կարելիութիւնները, բարձրացնել Հայաստանի քաղաքային բնակչութեան եւ յատկապէս աղքատ խաւին համար պարէնի ապահովութեան մակարդակը, ինչպէս նաեւ գիւղատնտեսական արտադրողականութեան մակարդակին բարձրացման միջոցով ապահովել գիւղատնտեսական միջերջեր արտադրողներու իրական եկամուտներուն կայուն աճը:

ՀԱՐԿԻ ԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍԵՆ

HAMPIG SASSOUNIAN

CSP - L.A.C. B - 5 - 131 44750

60-TH ST. WEST LANCASTER, CA, 93536 — USA

www.hamazkayin.com

Vivacite

Newly Opened

ՍԱՐՁՈՒՄԻ ԵՒ ԳԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐՈՆ

Ժընտյտի քաղաքապետարանին մօտ, Մաքստնալտի դիմաց, Սեմթըր «Եարա»

Բ. յարկ: Երեւ. (03) 587077:

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոս 25 Յունիսին պաշտօնական այցելութեամբ մը հասաւ Պուլկարի: Սոփիայի Ս. Ալեքսանտր Նեւաքի տաճարին մէջ զայն դիմաւորած է Պուլկարիոյ պատրիարքը:

Վեհափառը երախտագիտական խօսք ուղղած է Պուլկարիոյ ժողովուրդին եւ Ուղղափառ եկեղեցւոյ հայերու նկատմամբ ցուցաբերած իրենց բարեացկամ վերաբերումին համար, երբ անոնք մանաւանդ ճնշումներու պատճառով վստաւորուած են իրենց հայրենիքէն եւ ապաստան գտած՝ Պուլկարիոյ մէջ:

Ասոր համար ալ, ի նշան երախտագիտութեան, Գարեգին Բ. կաթողիկոս ոսկիէ խաչ եւ այլ պարգեւներ յանձնած է Պուլկարիոյ պատրիարքին:

Պուլկարիա այցելութեան ընթացքին Գարեգին Բ. կաթողիկոս տեսակցութիւն ունեցած է նաեւ Պուլկարիոյ նախագահ Կէրկի Փիլիպոսովի եւ խորհրդարանի նախագահ Օկնիկի Փիլիպոսովի հետ: Տեսակցութեան ընթացքին ան ըսած է, թէ Հայաստանի եւ Պուլկարիոյ ու անոնց ժողովուրդներուն փոխյարաբերութիւնները խոր արմատներ ունին եւ աչքի կը զարնեն «եղբայրութեամբ եւ սիրով»:

Գարեգին Բ. Պուլկարիա իր այցելութիւնը գնահատած է իրրեւ Հայ առաքելական եւ պուլկարական Ուղղափառ եկեղեցիներու էթիմնեցիլ յարաբերութիւններու ապացոյց:

Studio Lantern

• Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video

Գնարահանումներ

Երեւ. 01-268866

Եւ 03-695399

Khabbaz-Orient Plus

Travel & Tourism

Varna

Starting from 350\$

Including R/T ticket, 8 days bungalow, transfers, guides, Visa & taxes not included

Cyprus 3 days 185 \$

Boat trip to Cyprus & Greece 380 \$

01.900598, 901598 - 03.258336, 256254

www.orientplus.com

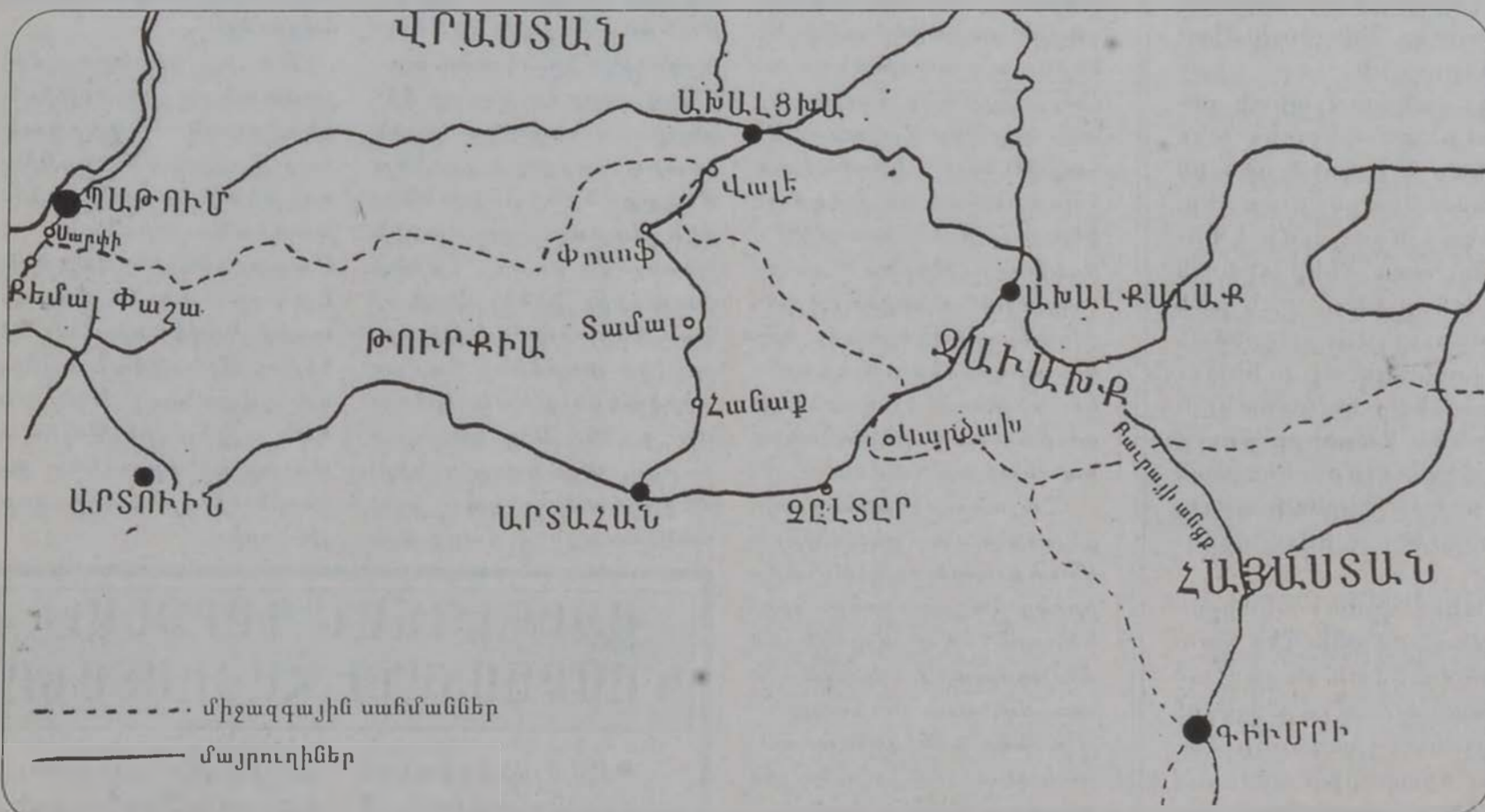

Միջազգային Բաղաքական Կեանք

ԱՔԹԱՇ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆՑՔԸ

«Թրքիչ Տէյլի Նիւզ» անգլիատառ քերթն առնուած եւ ստորեւ տրուած յօդուածը կ'անդրադառնայ քուրդ-վրացական ռազմավարական գործակցութեան նորագոյն արտայայտութեան՝ սահմանային երրորդ անցքի մը բացման ծրագիրին:

Սարփիի եւ Վալիի (յօդուածին մէջ՝ Թուրքիտօզուի) անցքերուն կողքին, Աքթաշի նոր անցքը ո՛չ միայն պիտի սերտացնէ քուրդ-վրացական աշխուժ կապերը, այլեւ քաղաքական, տնտեսական եւ ապահովական լուրջ սպառնալիք մը պիտի ըլլայ երկու երկիրները իրարու կապող Զաւախքի հայաբնակ շրջանին:

Քարտեզը կը ներկայացնէ Թուրքիա - Վրաստան - Հայաստան սահմանային անցքերը: Առաջին անցքը՝ Քեմալ փաշա - Սարփի - Պաթում, երկրորդ անցքը՝ Արտահան - Համաք - Տամալ - Փոսոֆ - Վալի: Երրորդ անցքը կը ծրագրուի, որ շարունակութիւնը ըլլայ Արտահան - Զըլտըր ձամբուն՝ դէպի Զաւախք: Նորաստեղծ այս անցքը ամենէն մտաւ պիտի ըլլայ Հայաստան - Վրաստան Բաւրայի անցքին:

29-30 Ապրիլին Թուրքիոյ, Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի ներկայացուցիչներուն միջեւ Տրապիզոնի մէջ տեղի ունեցած եռակողմանի վեհաժողովը ռազմավարական կարեւորութիւն ունէր: Թուրքիոյ եռակողմանի վեհաժողովները, որոնք առաջին անգամ գումարուած էին 1997ին, Պալքաններու մէջ Պուլկարիոյ եւ Թուրքիոյ Հետ, առիթ տուին Թուրքիա-Ազրպէյճան-Վրաստան վեհաժողովի կազմակերպման: Սեւ ծովու երկու ափերուն վրայ Անգարայի նախաձեռնած եռակողմանի համագործակցութիւնը կ'ընթացէր դէպի պաշտօնակազմակերպում:

Դժուար է ըսել, թէ Հայաստան մտահոգ է եռակողմանի վեհաժողովին չհրահրուելուն համար: Աքթաշը (Արտահան-Զըլտըր) իրրեւ սահմանային երրորդ անցք բանալու վեհաժողովին տրուած որոշումը ցոյց տուաւ, որ Հայաստան անուղղակիօրէն կապուած է վեհաժողովին: Տնտեսական շրջափակումը վերացնելու համար Թուրքիոյ վրայ հայկական լոպիին բանեցուցած ճնշումը, Երեւանի Հետ վեհաժողովը Անգարայի անկարողութիւնը եւ պետական ներքին ճնշումները պատճառ դարձան, որ Վրաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ հիւսիսային Հայաստանի մտաւոր սահմանի մը բացումը աւելի նախընտրելի ըլլայ, քան՝ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ սահմանային երկու փակ անցքերուն բացումը:

276 քմ. երկարութիւն ունեցող Թուրքիա-Վրաստան սահմանին վրայ այժմ գոյութիւն ունին սահմանային երկու անցքեր (Սարփի եւ Թուրքիէօզու): Սահմանային այս երկու անցքերը բաւական են գո-

Արդէն իսկ տնտեսական սուր տագնապ պարոզող հայկական Զաւախքը մեծապէս կրնայ վնասել նորաբաց այս անցքին քրեական գիւղատնտեսական վատորակ, սակայն աժան մթերքներու շուկաներու ողողումով:

Աքթաշի ծրագիրին իրականացումը կ'իյնայ մեծապէսական շահերու եւ հետաքրքրութիւններու ծիրէն ներս, որովհետեւ ան մէկ կողմէ կ'առաջադրէ յարմար ենթահող պատրաստել Պաթումէյի քաղաքին, իսկ միւս կողմէ՝ կը նպատակադրէ օղակով մը եւս սեղմել Հայաստանի պարտադրուած քրեական շրջափակումը:

Հացնելու համար երկու երկիրներուն միջեւ 300 միլիոն տոլարի առեւտուրը եւ անցնող բեռներն ու մարդիկը:

Երկու երկիրներուն միջեւ ծրագրուած սահմանային երրորդ անցքը՝ Աքթաշ աւելի մօտ պիտի ըլլայ Բաւրայի հայ - վրացական անցքին, քան՝ Թուրքիէօզու եւ Արտահանի նահանգին մէջ գտնուող միւս անցքը: Աքթաշի եւ Բաւրայի միջեւ Վրաստանէն անցնող ճամբան 68 քմ. երկարութիւն ունի: Ուրեմն Աքթաշի սահմանային անցքը բացած է հայ բնակիչներով լեցուն վրացական Զաւախք շրջանին դռները եւ շատ հաւանական է, որ օգտակար դառնայ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ տնտեսական առեւտուրին: Զաւախքի հայերը, որոնք կը կազմեն շրջանին բնակչութեան 91,3 առ հարիւրը, կը ձգտին մշակութային եւ քաղաքական ինքնավարութեան: Հայերը կ'իշխեն շրջանի օրէնքներուն: Աքթաշի սահմանային անցքը Զաւախքի հայերը տնտեսական գետնի վրայ աւելի հանգիստ պիտի դարձնէ եւ ինչպէս լեռնային Ղարաբաղի պարագային, պատճառ պիտի դառնայ, որ ինքնավարութեան եւ անկախութեան կոչերը աւելնան:

Կողկասի մէջ սկսած եռակողմանի համագործակցութիւնը կ'երրորդացնուի ուժանիւթի, փոխադրութեան, հաղորդակցութեան եւ ահաբեկչութեան դէմ պայքարի մարզերուն վրայ: Սակայն երկկողմանի տեսակցութիւններու ընթացքին երեք կողմերուն վերաբերող կարեւոր հարցեր եւս, ինչպէս՝ Աքթաշի սահմանային անցքը, քննարկուեցան:

Հայաստանէն դուրս (զանց առնելով Լեռնային Ղարաբաղը) հայկական բնակչութիւնը կ'երրորդացնուի Հարաւային Կովկասի Զաւախքի մէջ: Հետեւեալ ազդակները պատճառ դարձան են, որ Թուրքիոյ հիւսիսարեւելեան սահմանը աւելի ուշագրաւ հարց մը ըլլայ եւ Անգարայի համար ռազմավարական գետնի վրայ աւելի կարեւոր դառնայ:

- 1- Զաւախքի յարակից ըլլալը Արտահանի վարչական նահանգին:
- 2- Թուրքիէօզու (Արտահան - Փոսոֆ) եւ առաջարկուած Աքթաշ սահմանային անցքերը:
- 3- Եւրասիոյ փոխադրութեան միջանցքը:
- 4- Պաթում - ձէյճան քարիւղատարը:
- 5- Շահտեհիդի (Պաթում - Թիֆլիս - Էրզրում) կազմատարը:
- 6- Կարս - Թիֆլիս երկաթուղիի ծրագրներուն համար հողերու յատկացումը:
- 7- Բունագաղթի ենթակառուցած թրջական ահաբեկ (մցխէթ. «Ա.») ցեղախումբին վերադարձը իրենց հայրենիքը:

Մտածումի մղող երեւոյթ մըն է, որ հակառակ Աքթաշ սահմանային անցքին ռազմավարական կարեւորութեան, ան վեճի նիւթ դարձած չէ եւ անոր նպատակին մասին բացատրութիւն չէ տրուած պետութեան եւ քաղաքական որոշումներ տուողներուն: Թուրքիա պէտք է մտածէ այս որոշումին դրական եւ ժխտական կողմերուն մասին:

ՔՈՍՈՎՈՅԻ ՄԻՋՕԹԱՆԻ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ ԶԱԽՈՂԱԾ Է

Երբ տարի անցած է այն օրէն, երբ ՕթԱՆի գործադուները մուտք գործեցին Քոսովո եւ եռակողմանակապակցական ռազմադաշտի վերածուած այս շրջանէն:

Այդ օրերուն մամուլը ՕթԱՆի միջամտութիւնը որդունեց իրրեւ «Քոսովոյի ազատագրում եւ յաղթանակ Քոսովոյի ապստամբներուն»: Ապակողմանորոշուած մեծ թիւով ռազմական վերլուծողներ արշաւը նկատեցին «փաստ», թէ օդային մեծաթիւ յարձակումներ բաւարար են արդի պատերազմները շահելու համար:

Խորքին մէջ սերպերու չպակնկալուած ինքնապաշտպանութիւնը եւ եռակողմանակապակցական դիրքերը քանդելու ՕթԱՆի օդուժին անկարողութիւնը պարտադրած էին, որ ՕթԱՆ զիջի այդ օրերու նախագահ Սլոպոյան Միլոշեւիչի պահանջներուն եւ բանակցութիւններով դիւանագիտական լուծումի մը յանգի:

ՕթԱՆի ռազմագէտները յարձակումէն առաջ կը նախատեսէին, որ սերպերը Հնգօրեայ ինքնապաշտպանութենէ մը ետք տեղի պիտի տան:

Նոյնպէս, հակառակ ՕթԱՆի բանբեր ձէյմի Շիալի օրական չափազանցուած յայտարարութիւններուն, թէ զիջեցին քանդուած են, ՕթԱՆի ղեկավար խաւը քաղ գիտէր, որ իրենց օդային ուժերը անկարող էին սերպ ուժերու խաբիսները գտնելու եւ հարձակուել:

Թէեւ Շիալ կը հպարտանար, որ ՕթԱՆի օդային ուժերը քանդուած են աւելի քան 150 հրասայլեր, հետագային սակայն ի յայտ եկաւ, որ միայն... 13 հրասայլ փճացուած էր: Առոնցմէ հինգը խորքին մէջ Բ. Աշխարհամարտէն մնացած «թանձապարտէն» մնացած հրասայլեր էին, որոնք տեղադրուած էին սերպական ուժերու կողմէ՝ մոլորեցնելու համար օդայինները:

Իրրեւ արդիւնք օդային յարձակումներուն ձախողութեան՝ ՕթԱՆ հարկադրուեցաւ խաղաղութեան համաձայնագիր կնքելու Միլոշեւիչի հետ, որ պատերազմի ոճիրներով յանցագործ նկատուած էր նոյնինքն ՕթԱՆի կողմէ:

Այս համաձայնագրին հիմամբ (ՄԱԿի թիւ 1244 բանաձեւ), Քոսովո տեղադրուող միջազգային ուժերուն մաս պիտի կազմէին նաեւ ՕթԱՆի չանդամակցող ուժեր (յատկապէս ռուս զօրազուններ, որոնք ՕթԱՆի ուժերուն հասնելէն առաջ շտապեցին եւ ձեռք ձգեցին ռազմական կարեւորութիւն ներկայացնող Փրիշթինա օդակայանը), աշխարհը պիտի շարունակէր Քոսովոն եռակողմանակապակցական հողամաս նկատել, ալպանական «Քոսովոյի Ազա-

ՕթԱՆի զինուորներ ամեն օր կ'ուղեկցին Փրիշթինայի սերպերու զաւակներուն դպրոց երթելու կին:

տագրութեան Բանակ»ը զինաթափ պիտի ըլլար եւ սերպ ապահովական ուժեր իրաւունք պիտի ունենային շրջան վերադառնալու, որպէսզի պաշտպանեն պատմական կառույցներ եւ սահմանամերձ դիրքեր, եւ վերջապէս, ՕթԱՆի պահանջը՝ Քոսովոյի անկախութեան մասին հանրաբուէ մը կատարելու, պիտի յետաձգուէր ցնոր տնօրինութիւն:

Սակայն վերջին 36 ամիսներուն բացայայտ դարձաւ, որ ՕթԱՆ թիւ 1244 բանաձեւը լիովին գործադրելու ոչ մէկ նպատակ ունէր: Նոյնիսկ Սլոպոյան Միլոշեւիչի վարչակարգին անկուսակէտը, Քոսովոյի մէջ ՄԱԿի ուժերը եռակողմանակապակցութեան հետ գործակցելու պատրաստակամութիւն ցոյց չէին տար:

Աւելին. «Քոսովոյի Ազատագրութեան Բանակ»ը բոլորովին չզինազանցուած յայտարարութիւններուն, թէ զիջեցին քանդուած են, ՕթԱՆի ղեկավար խաւը քաղ գիտէր, որ իրենց օդային ուժերը անկարող էին սերպ ուժերու խաբիսները գտնելու եւ հարձակուել:

Թէեւ Շիալ կը հպարտանար, որ ՕթԱՆի օդային ուժերը քանդուած են աւելի քան 150 հրասայլեր, հետագային սակայն ի յայտ եկաւ, որ միայն... 13 հրասայլ փճացուած էր: Առոնցմէ հինգը խորքին մէջ Բ. Աշխարհամարտէն մնացած «թանձապարտէն» մնացած հրասայլեր էին, որոնք տեղադրուած էին սերպական ուժերու կողմէ՝ մոլորեցնելու համար օդայինները:

Իրրեւ արդիւնք օդային յարձակումներուն ձախողութեան՝ ՕթԱՆ հարկադրուեցաւ խաղաղութեան համաձայնագիր կնքելու Միլոշեւիչի հետ, որ պատերազմի ոճիրներով յանցագործ նկատուած էր նոյնինքն ՕթԱՆի կողմէ:

ՇԻՐԱԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆԸ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

վաստակաւոր բառարանագիր ՄԵՍՐՈՊ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆԻ

ԱՆԳԼԵՐԷՆ - ՀԱՅԵՐԷՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ - ԱՆԳԼԵՐԷՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՄԻԱՅԵԱԼ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

Այժմէականացուց՝ ԼԵՒՈՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

- Անգլերէնի մէջ գործածական համատարադրութիւններով (Customary abbreviations)
- Նորոգեալ 1700 բառերու յաւելումով
- Անգլերէն բառերու հնչումներով
- 720 էջ. 409 պիւնակ Գին՝ \$ 20

ՇԻՐԱԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆ
Harboyan Center, Bloc C - Tel. 01/ 253008 Fax 01/ 253009
E-mail: chirak@dm.net.lb

ONE SECOND IS ENOUGH...
Արդարեւ կը Պատահէ Երկվայրկեանի Մը Մեջ...

...BUT WE USE THEM ALL.
...ԻՍԿ ՄԵՐԵ ՆԵՐԿԱՅ ԵՆԵ ԱՄԷՆ ԵՐԿՎԱՅՐԿԱՆ.

ԱՏՏԻԼ AFHIL

Աֆտոն-ի Ենք, Բ. Յարկ, Գեա. եւ Զարք. (01) 262231-242556-242557
Imm. AFED, 2ème étage, Tél. and Fax: (01) 262231-242556-242557

ՀԱՍԱՆ ԳԱՆՊԱՆԱԾ
«Թրքիչ Տէյլի Նիւզ»

ԿԵՆՍՈՒՆՈՐՏԱՅԻՆ

ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴԸ ԿԵՆՍՈՒՆՈՐՏԱՅԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՆԳՐՈՒՄՆԻ ՄԸ ԴԷՄ ՅԱՆԴԻՄԱՆ

Երկրի սերունդին կատարած ընտրանքները կենսական պիտի ըլլան յաջորդ սերունդներուն համար, ըսաւ ՄԱԿի կենսապահպանման ծրագրի միջուկային փոփոխութիւնները կատարող ԵՊԿԿ-ի ղեկավար Գրեգոր Գրեգորիանը:

Յառաջատար 30 տարի առաջ հաստատուած այդ ծրագրի (ՆՈՒՆԵՔ) տեղեկագրերը ցոյց կու տայ, որ անցնող 3 տասնամեակներուն իսկական բարելաւումներ արձանագրուած են, սակայն ընդհանուր ընթացքը ճիշդ չէ, յատկապէս՝ աղբատ Երկրի սերունդը:

30 տարի առաջ հաստատուած այդ ծրագրի (ՆՈՒՆԵՔ) տեղեկագրերը ցոյց կու տայ, որ անցնող 3 տասնամեակներուն իսկական բարելաւումներ արձանագրուած են, սակայն ընդհանուր ընթացքը ճիշդ չէ, յատկապէս՝ աղբատ Երկրի սերունդը:

«ՆՈՒՆԵՔ»-ի գործադիր տնօրէն Քլաուս Թոմֆրէրը մասնաւորապէս ընթացքին ներկայացնելով տեղեկագիրը՝ պնդեց, որ հիմնական փոփոխութիւններ «կարելի են եւ պէտք է տեղի ունենան», աւելցնելով, որ աղէտաւի պիտի ըլլայ հանգիստ նստիլ եւ անտեսել կացութիւնը:

Ճի՞-3 տեղեկագիրը, որ մշակուած է Օգոստոսի վերջերս, ձեռնարկուած վեհաժողովին վեհաժողովին առաջ աշխարհի ղեկավարները մղելու, որ քայլերու դիմեն, մուծ ապագայ մը կը նախատեսէ, եթէ անհրաժեշտ միջոցառումներուն չդիմուի այժմէն իսկ:

Անիկա կը նախատեսէ, որ 2032ին մեր մոլորակը շատ հաւանաբար մարդոց կատարածներէն մեծ ազդեցութիւն կրած պիտի ըլլայ:

Աւելի քան 1000 մասնագէտներու աշխատանքին արդիւնքը հանդիսացող տեղեկագիրը կը շեշտէ, որ այսօրուան ընտրանքները «կենսական պիտի ըլլան անտառներուն, ովկիանոսներուն, գետերուն, լեռներուն, բնութեան մէջ ապրող էակներուն եւ կենսական զօրավիճակներուն վեհաժողովին կողմէն համար, որոնցմէ կարելի է ներկայ եւ ապագայ սերունդները»:

Տեղեկագիրը կ'արձանագրէ կարգ մը կարեւոր իրադարձութիւններ՝ 1972ի Սթոքհոլմի կենսոլորտային հարցերու խորհրդաժողովին ի վեր, որ յան-

գած էր «ՆՈՒՆԵՔ»-ի հաստատումին: Հիւսիսային Ամերիկայի եւ Եւրոպայի մէջ գետերու եւ օդի մաքրութեան գծով բարելաւումներ արձանագրուած են: Օգոստոսի խաւին հասած քիմիական վնասի կասեցման միջազգային ճիգերը այլ յաջողութիւն մըն են, այն նախատեսութեամբ, որ մինչեւ այս դարուն կէսերը քիմիական նիւթերուն համեմատութիւնը պիտի հասնի նախաքան 1980ի համեմատութեան:

Սակայն, ընդհանուր առմամբ, կ'ըսէ տեղեկագիրը, կենսոլորտային աստիճանական անկում արձանագրուած է, յատկապէս՝ բարձրաճանձան ընթացքի մէջ գտնուող երկրներուն մէջ: Ասիական մարդիկ աւելի եւս խոցելի կը դարձնէ բնական վտանգներու պարագային, ինչպէս՝ երաշտ, ողողում, կիկլոն:

Ճի՞-3 կը յայտնէ. «Հետզհետէ աւելի մեծ բաց մը կը ստեղծուի կենսոլորտային արագօրէն մաշումի համեմատութիւններուն եւ ընկերային հակադարձութեան դանդաղ ընթացքին միջոցով»:

«Փաստերը ցոյց կու տան, որ աշխարհի բազմաթիւ շրջաններ կը գտնուին ընթացքներու մէջ, որոնք զանոնք դէպի տագնապ պիտի առաջնորդեն: Շատ կարճ ժամանակ մնացած է օգտակար հակազդեցութիւններ ստեղծելու համար», կը յայտնէ տեղեկագիրը:

ԲԱՆԱԳՆԱԿԱՆ ԵՎ ԿՆՏՐՈՒՄ ԵՍՏՎԱԿԱՆ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴԸ

Տասնամեակ մը առաջ Ռիօ տէ Ժանէյրոյի մէջ տեղի ունեցած երկրագունդի առաջին վեհաժողովին ի վեր, ձեռնարկուած էր ԵՊԿԿ-ի միջազգային ղեկավար Գրեգորիանի արձանագրութիւնը, որ յան-

գտնուին: Կենսատու անտառներ կը փճացուին, պարարտ հողեր աղբախ տակ կամ ծովուն մէջ կ'անհետանան, իսկ ջուրի հոսանքները կը չորանան կամ ապականուի պատճառով կը ցամաքին: Չափազանց աղբատուութիւնը, անօթութիւնը եւ հիւանդութիւնը կը գտնուին երկրագունդի մաքրող տարածքին, իսկ առեւտուրի համաշխարհայինացումը իրեն հետ կը բերէ ընդհանրական առումով ապականում:

Աշխարհի ծովերը, որոնք արդէն մեծ հարստութիւններ առաջարկէն եւ թոյններէն, մարդու կողմէ չափազանցուած ձեւով կը շահագործուին, այն աստիճան, որ աշխարհի ծովի պահեստներուն մօտաւորապէս մէկ երրորդը այժմ կը նկատուի սպառած, գերշահագործուած կամ ինքզինք վերագտնելու ընթացքի մէջ, կ'ըսէ տեղեկագիրը:

Հակառակ այս բոլորին, Թոմֆրէրը, որ Գերմանիոյ կենսոլորտի նախկին նախարար մըն է, կը շեշտէ, որ թէեւ պատկերը շատ մուծ է, սակայն անիկա անյոյս չէ:

«Այս տեղեկագիրը մեր աչքերը կը բանայ: Նշուած թիւերը, տեղեկութիւնները մղձաւանջային արտաճանաչում մը չեն մղձաւանջային արտաճանաչում կատարելու սիրոյն», կը յայտնէ ան:

Ան կ'ընդգծէ, որ վճռական քայլեր դրական արդիւնքներու կրնան յանգիլ: «Ձեռնարկուած վեհաժողովին համար մեր նշանախօսքը մոլորակ, մարդ, բարբառուած է», կ'ըսէ ան՝ կոչ ուղղելով ժողովին, որ յստակ, իրազօրծելի եւ օգտակար թիւեր խոսքեր ճշդ է լուծելու համար աղբատութեան հարցը, առանց քանդելու կենսոլորտը:

Երկրագունդի վեհաժողովը տեղի պիտի ունենայ Օգոստոս 26էն Սեպտեմբեր 4:

Այսուհետեւ արդէն իսկ մտահոգութիւններ արտայայտուած են, թէ անիկա ակնկալուած արդիւնքները պիտի չտայ: Երկրագունդի ղեկավար Միտիլ Կոնտի, որ անոր փայտի օգտագործում, ենթակառոյցներու շինութիւն, բրածոյ վառելիքի օգտագործում (այլու)՝ կենսոլորտային մատնահետքերը:

Այս հետազոտողները պետական տեղեկութիւններ եւ այլազան գնահատումներ գործածած են ճշդելու համար, թէ որքան հող անհրաժեշտ պիտի ըլլայ այդ գործունէութիւններուն համար մարդոց կարիքին գոհացում տալու համար: Օրինակ, մասնագէտները գտած են, որ 1999ին իւրաքանչիւր անձ միջին հաշուով 2,3 հեկտար հող «կը սպառէ»: Ընդհանուր միջինը շատ աւելի ցած էր, քան՝ Մ. Նահանգներու եւ Բրիտանիոյ նման ճարտարապետականութեան երկրներու միջինը, որ յաջորդաբար 9,6 հեկտար եւ 5,3

Մարդկային ազդեցութիւնները հետզհետէ աւելի յստակ հետքեր կը ձգեն մեր մոլորակին վրայ:

ԿՈՅՈՒՂԻՒՆ ԶՈՒՐԸ ԶԻՆՆԻ ԿԸ ՎԵՐԱԾՈՒՒ... Ո՞վ կ'ըսէ, թէ կոյուղիի ջուրը ձիւնի չափ մաքուր չի կրնար ըլլալ: Աւստրալիական չմշկուած կեղծումը մը յաջողած է փորձարկումներու ընթացքին աղտոտ ջուրը մաքրու կողմէ շինուած ձիւնի վերածել: Անիկա կ'ըսէ, որ վերջնական ճիշդ այնքան մաքուր է, որ կարելի է գալ խմել: Հարաւային Վիքթորիա նահանգին Մաունթ Պուլլըր կեղծումին պատասխանատուները նշեալ գաղափար յոացած են, երբ իշխանութիւնները կեղծումին հարց տուած են, թէ արդեօք կարելի չէ՞ ջուրի թափօններէն տեղույն վրայ ձերբազատիլ: Չմշկուած կեղծումը գտած է, որ ջուրի թափօնները 3 անգամ գործընթացներէն անցնելէ ետք կարելի է ունենալ «բացարձակապէս մաքուր ջուր մը»: Աւելի քան այդ քայլը նաեւ կենսոլորտին օգտակար պիտի ըլլայ, նկատի ունենալով, որ ուղիղ ջուր պիտի առնուի մօտակա բնութեան ձիւնը շինելու համար, կ'ըսէ կեղծումը: «Դժուարութիւն պիտի դիմագրաւենք սակայն, երբ սկսենք մաքրող բացատրել, թէ այն ճիշդ, որուն վրայ անոնք կը սահին, իր կեանքի սկզբնաւորութեան կոյուղիի ջուր եղած է», կ'ըսէ կեղծումին պատասխանատուներէն մէկը: Եթէ բաւարար գումարներ պահանջուին, անոնց 3 - 4 տարի անհրաժեշտ պիտի ըլլայ ծրագիրը գործնականացնելու համար:

կապուած տնտեսական հարցերով կը զբաղի, զգուշացուց, որ եթէ բնական հարստութիւններու գերօգտագործումը չսանձուի, մոլորակը պիտի ուղղուի դէպի «կենսոլորտային սնանկացում»: Գիտնականներ կը յայտնեն, որ մարդկութեան բնական հարստութիւններու պահանջը մեծ անարձանագրած է, այնքան, որ երկրագունդը մէկէն երկու տարի կ'ուզէ վերստեղծելու համար մարդոց իւրաքանչիւր տարուան ստացածը: Ուսումնասիրութիւնը, որ թիւերով մանրամասնութիւններ կու տայ երկրագունդին վրայ բնակչութեան ազդեցութեան մասին, չափած է մարդկային գործունէութեան (ձկնորսութիւն, փայտի օգտագործում, ենթակառոյցներու շինութիւն, բրածոյ վառելիքի օգտագործում) կենսոլորտային մատնահետքերը: Այս հետազոտողները պետական տեղեկութիւններ եւ այլազան գնահատումներ գործածած են ճշդելու համար, թէ որքան հող անհրաժեշտ պիտի ըլլայ այդ գործունէութիւններուն համար մարդոց կարիքին գոհացում տալու համար: Օրինակ, մասնագէտները գտած են, որ 1999ին իւրաքանչիւր անձ միջին հաշուով 2,3 հեկտար հող «կը սպառէ»: Ընդհանուր միջինը շատ աւելի ցած էր, քան՝ Մ. Նահանգներու եւ Բրիտանիոյ նման ճարտարապետականութեան երկրներու միջինը, որ յաջորդաբար 9,6 հեկտար եւ 5,3

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԶՈՒՐԻ ՏԱԳՆԱԳՐԸ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴԻ ՎԵՀԱԾՈՂՈՎԻՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ՆԻՒԹԵՐԸՆ

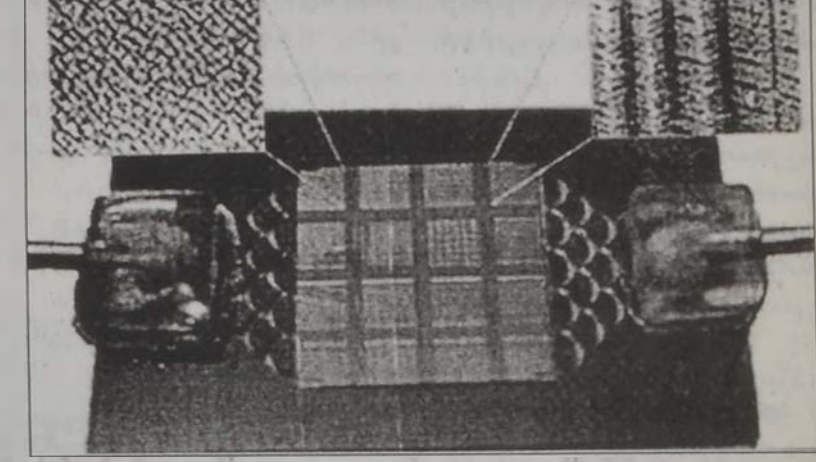
ՄԱԿի Օգոստոսի վեհաժողովին քննարկուելիք նիւթերու շարքին է մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

Երկրագունդի վեհաժողովին ղեկավար Գրեգորիանը շեշտեց, որ մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

ՄԱԿի ղեկավար Գրեգորիանը շեշտեց, որ մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

ՄԱԿի ղեկավար Գրեգորիանը շեշտեց, որ մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

ՄԱԿի ղեկավար Գրեգորիանը շեշտեց, որ մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

Փոքրիկ սարքը, որ գետերու ջուրին մէջ ապակառուցում պիտի ցկայուի:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ԶՈՒՐԻ ՏԱԳՆԱԳՐԸ ԿԸ ՄՊԱՆՈՒՄ Ե. ՄԻՈՒԹԵՆՆ

Երկրագունդի վեհաժողովին քննարկուելիք նիւթերու շարքին է մաքուր եւ ըմպելի ջուրի ապահովման հարցը, որուն լուծումին կը սպասեն 1,1 միլիարդ մարդիկ:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ՄԱԿ կ'առաջարկէ մինչեւ 2015 թուական կէսի իջնցնել թիւը անոնց, որոնք զրկուած են մաքուր ջուրի եւ մեծ համեմատութեամբ նուազեցնել թիւը անոնց, որոնք առողջապահական անհրաժեշտ միջոցները չունին:

ԱՄԱՋՈՒՆԻ ԲԱՆԴՈՒՄԸ ՆՈՒԱՋԱԾ, ՍԱԿԱՅՆ՝ ՏԱԿԱՅԻՆ ՄՏԱՀՈՒԳԻՉ

Պրագիլի չափազանց յարգի Ամազոնի անտառին փնտրման համեմատութիւնը անցեալ տարի 13,4 առ հարիւրով նուազած է՝ 5 տարուան «զագրթնակէտէ» մը ետք (2000ին), սակայն անիկա տակաւին տեղի կ'ունենայ այնպիսի համեմատութիւններով, որոնք մեծ մասնազոտութիւն կը պատճառեն կենսոլորտի պաշտպան խմբակներուն:

Ամազոնը մարդկութեան համար ղեղերու հարուստ աղբիւր մըն է եւ ապաստան կու տայ աշխարհի անասուններու եւ բոյսերու շուրջ 30 առ հարիւրին:

Իբրեւ աշխարհի մեծագոյն «անձրեայի» անտառը անիկա կը նպաստէ պահպանման շրջանի կենսոլորտին, որմէ ենթակայ կարելի է մարդկութիւնը, կ'ըսեն գիտնականները:

Մակայն անտառահատումը եւ հրդեհները 2001ին 15787 քառ. քիլոմէթր քանակած են: Այս տարածութիւնը մօտաւորապէս Պելիքայի տարածութեան կէսին չափ է եւ նուազ է, քան տարի մը առաջ քանակուած 18226 քառ. քիլոմէթր տարածութեան: Այսուհետեւ կը պահանջուի, որ քանդումի այս համեմատութիւնը աւելի եւս նուազի:

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ՌԻՄՊԸՆԸՆԻ ԹԵՆԻՍԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔ

ԴԱԻԹ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ՀԱՍԱԻ ԲԱՌՈՐԴ ԱՄԱՐՏԱԿԱՆ

Դաիթ Նալպանտեան ապահովեց քառորդ աւարտակազմի իր տոմարը

Ուիմպլերի մէջ տեղի ունեցող թենիսի միջազգային մրցաշարքին Դ. հանգրուանին իր կատարած մրցումին, արժանութիւնաւ Դաիթ Նալպանտեան (դասուած՝ 28րդ), 6-4, 7-6, 2-6 եւ 7-6 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք աւտորալիացի Ուէյն Արթիւրսը, ապահովեց քառորդ աւարտակազմին իր տոմարը:

Իր կատարած այս իրազորումէն ետք, այսպիսով 20 տարեկան Նալպանտեան կը դառնայ երկրորդ արժանութիւնը, որ կ'ապահովէ քառորդ աւարտակազմին իր տոմարը, Կիլեմսո Քանասէն ետք, որ 1975ին եւ 1976ին հասած էր այս հանգրուանին:

Նալպանտեան, որ առաջին անգամ ըլլալով իր մասնակցութիւնը կը բերէ Ուիմպլերի միջազգային մրցաշարքին, քառորդ աւարտակազմին պիտի ձակատի 22րդ դասուած Նիքոլա Լափետիի (Էքուադոր) դէմ, որ 3-6, 7-5, 2-6, 7-5 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ֆրանսացի

Սերենա Ուիլիզմս

Սերենա Ուիլիզմս:

Թիւ 1 դասուած աւտորալիացի Լէյթըն Հուիթ իր կարգին յաղթանակ մը արձանագրեց 6-3, 6-3 եւ 7-5 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Միխայիլ Եուլյանին:

18րդ դասուած հոլանտացի Սիենկ Շալթէն, իր կարգին եղաւ յաղթանակ արձանագրողներու շարքին, երբ 6-2, 7-5 եւ 7-5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց չեխ Եան Վաշէքը, իսկ պրաչիցի Անտրէ Սա 6-3, 7-5, 4-6 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնեց սպանացի Ֆելիչիանո Լոփէզը:

Վերջապէս, 4րդ դասուած բրիտանացի Թիմ Հենման, քիչ մը դժուար յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ 7-6, 6-7, 4-6, 6-3 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Միշէլ Բրաթըռուիլը (Չուիցերիա):

Աղջկանց մրցումներուն, թիւ 1 դասուած Վիլյու Ուիլիզմս (Մ. Ն.) 6-1 եւ 6-2 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց 16րդ դասուած Լիլյա Ռէյմընտի դէմ (Մ. Ն.) իր կատարած Դ. հանգրուանի մրցումին: Անոր քոյրը եւ՝ Սերենա (դասուած՝ 2րդ) յաղթանակ մը արձանագրեց, 6-3 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնելով իր ազգակիցը՝ Չանտա Ռուպինը:

Ստորեւ՝ աղջկանց Դ. հանգրուանի մնացեալ մրցումներուն արդիւնքները:

- 4.- Մոնիթա Սելէշ (Մ. Ն.) - 20.- Թամարին Թանասուկարն (Թայլենտ) 6-2 եւ 6-2
- 9.- Էմիլի Մաորեսմո (Ֆրանսա) - Լորա Կրանվիլ (Մ. Ն.) 6-2 եւ 6-2
- 11.- Տանիէլա Հանթրիզովա (Սլովակիա) - 7.- Ելենա Տոքիչ (Եսլոնակիա) 6-4 եւ 7-5
- 6.- Ճասթին Հենին (Պէճիքա) - 12.- Էլենա Տենենթիեա (Ռուսիա) 7-6 եւ 7-6
- Էլենա Լիխովցեա (Ռուսիա) - 19.- Մակտալինա Մալիեա (Պուլկարիա) 6-3 եւ 6-4

2002Ի ՄՈՆՏԻԱԼԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ճափոնի եւ Հարաւային Բորնէյի մէջ տեղի ունեցած 2002ի Մոնտիալի տիտղոսին տիրացաւ Պրաչիլ, որ ինչպէս անգամ ըլլալով բարձրացուց բաժակը:

Ստորեւ՝ կու տանք 31 Մայիսէն 30 Յունիս խաղացող մրցումներուն վիճակագրութիւնը:

Արձանագրուեցաւ 48 յաղթանակ եւ 16 հաւասարութիւն: Ընդամենը նշանակուեցաւ 161 կոլ, որոնց 69ը Ա. կիսախաղին, իսկ 89ը՝ Բ. կիսախաղին: Նշանակուեցաւ երեք «կոլտըն կոլ» (երկարաձգման ընթացքին), իսկ երկու մրցում վերջ գտաւ փենսիթիւններով: Այսինքն՝ միջին հաշուով իւրաքանչիւր մրցումի ընթացքին նշանակուեցաւ 2,52 կոլ:

Ամէնէն աւելի շատ կոլ նշանակող խումբը հանդիսացաւ Պրաչիլ (18 կոլ), իսկ ամէնէն աւելի շատ կոլ նշանակող մարզիկը՝ Ռոնալտո (8 կոլ): Մոնտիալի պատմութեան մէջ ամէնէն արագ կոլը նշանակեց Հաբան Շիլիբ (Թուրքիա)՝ Հարաւային Բորնէյի դէմ տեղի ունեցած մրցումին (11րդ երկվայրկեանին): Նուազագոյն կոլերը ստացաւ Արժանթին (2 կոլ), իսկ ոչ մէկ

կոլ նշանակեցին՝ Չիլի, Նիւտակալան Արաբիա: Ամէնէն աւելի շատ ֆաուլտը տեղի ունեցաւ Ճափոն - Ռուսիա մրցումին (62), իսկ նուազագոյն ֆաուլտը՝ Նիկերիա - Անգլիա մրցումին (19): Առաւելագոյն ֆաուլտը կատարող խումբերը եղան՝ Գերմանիա եւ Հարաւային Բորնէյ (133ական): Ամէնէն աւելի շատ ֆաուլտը կատարող մարզիկը հանդիսացաւ պրաչիլցի Քաֆու (19), իսկ ամէնէն աւելի շատ ֆաուլտը կատարուեցաւ թուրք Երլուրայ Պասթուրքի դէմ (31): Ամէնէն աւելի շատ քարտ ստացող խումբը եղաւ Թուրքիա՝ 18 քարտ (2 կարմիր եւ 16 դեղին):

Ամէնէն աւելի շատ քարտ ստացող մարզիկներն են. Քլաուտիո Քանի-ճիա (Արժանթին), Ռոնալտինիո (Պրաչիլ), Փաթրիք Սուֆի (Քամբուր), Սիւսո Մալի (Չինաստան), Պորիս Չիվիլի (Խրուսիա), Թիերի Հանրի (Ֆրանսա), Քարսթըն Ռամել (Գերմանիա), Ֆրանչէսքո Թոթի (Իտալիա), Ռաֆայէլ Մարքիս (Մեքսիքա), Քարլոս Փարե-տէս, Ռոպերթո Արուս (Փարակուէ), Ժոսե Փինթո, Պեթո Սելերո (Փորթուգալ), Սալիֆ Տիս (Սենեգալ), Նասթա Սեի (Սլովենիա), Ալփա Օպալան եւ Հաբան Ռուսալ (Թուրքիա):

գոյնը՝ Սլովենիա (3 անգամ):

18 փենսիթիւն տրուեցաւ Մոնտիալի ընթացքին, որոնց 13ը կոլի վերածուեցաւ:

Երեք մրցում վերջ գտաւ 0-0 արդիւնքով, իսկ երեք մարզիկներ սխալմամբ իրենց բերդէն ներս կոլ նշանակեցին:

Ամէնէն աւելի բարձր արդիւնքը արձանագրեց Գերմանիա՝ Սեուտակալան Արաբիոյ դէմ (8 - 0):

Իր աւարտները 257 անգամ գործածեցին իրենց դեղին քարտերը, իսկ 17 անգամ՝ իրենց կարմիր քարտերը:

Այդ կարմիր քարտ ստացող մարզիկներն են. Քլաուտիո Քանի-ճիա (Արժանթին), Ռոնալտինիո (Պրաչիլ), Փաթրիք Սուֆի (Քամբուր), Սիւսո Մալի (Չինաստան), Պորիս Չիվիլի (Խրուսիա), Թիերի Հանրի (Ֆրանսա), Քարսթըն Ռամել (Գերմանիա), Ֆրանչէսքո Թոթի (Իտալիա), Ռաֆայէլ Մարքիս (Մեքսիքա), Քարլոս Փարե-տէս, Ռոպերթո Արուս (Փարակուէ), Ժոսե Փինթո, Պեթո Սելերո (Փորթուգալ), Սալիֆ Տիս (Սենեգալ), Նասթա Սեի (Սլովենիա), Ալփա Օպալան եւ Հաբան Ռուսալ (Թուրքիա):

ՊՐԱԶԻԼ ԲԱԽՏԱԻՈՐ ԽՈՒՄԲ ՄԸՆ Է

Կ'ԸՍԷ ՄԱՐԱՏՈՆԱ

Անցեալ Ուրբաթ օր, Քուպայէն Ճափոն ժամանած արժանաւոր ֆուտպոլի նախկին աստղ Տիեկո Մարատոնա, երէկ իր կատարած հարցազրոյցին ընթացքին ըսաւ, թէ Պրաչիլ բախտաւոր խումբ մը հանդիսացաւ, երբ շահեցաւ Մոնտիալի բաժակը:

«Աւարտական մրցումը եղաւ բաւական աղքատ: Պրաչիլ պարպապէս անհատական մարզիկներու հաւաքական մը ունի: Անոնք իբրեւ խումբ մրցում չեն կատարէր: Դժբախտաբար սակայն Պրաչիլ իր դէմ ունեցաւ Գերմանիոյ ամէնէն տկար խումբ, ինչ որ ես տեսած եմ իմ կենսաքիս մէջ: Պրաչիլ պարպապէս ինքնուրուի քաւական բախտաւոր զգայ, որ ունի Ռոնալտո մը, որ կրցաւ երկու կոլ նշանակել աւարտական այս մրցումին ընթացքին», ըսաւ 41 տարեկան Մարատոնա:

Տիեկո Մարատոնա

Իր կատարած յայտարարութեան ընթացքին, Մարատոնա իր քննադատութիւնները ուղղեց նաեւ ՖԻՖԱին հասցէին, ըսելով, որ անիկա քիչ մը անխիղճ գտնուեցաւ, երբ մարզիկներուն առանց շունչ առնել տալու Մոնտիալի մրցումներուն անոնց մասնակցիլ տուաւ:

«Լաւագոյն օրինակը Չինետին Չիտանի պարագան է: Սպանիոյ ախոյեանութիւն, «Չէմփիընզ Լիկ»ի

մրցաշարք, ազգային խումբին հետ միջազգային բարեկամական մրցումներ: Ան ինքզինք տակաւին բախտաւոր պէտք է կգայ, որ իբր տիտղոսակիր պտումի մրցումներ ալ չկատարեց Ֆրանսայի ֆուտպոլի ազգային խումբին հետ, այլպէս՝ կացութիւնը պիտի ըլլար երեւակայածէն շատ աւելի բարդ», կ'ըսէ Մարատոնա:

Անգլիա մրցումին մասին անդրադառնալով, ան ըսաւ. «Չեմ հասկնար, թէ մարդիկ ինչո՞ւ այդքան մեծ գովասանքով կը խօսին Տիվիտ Պեքհամի մասին, որ նշանակեց այդ մրցումին միակ կոլը, այդ ալ... փենսիթիւնով, որ իրականութեան մէջ կը կարծեմ, որ նոյնիսկ փենսիթիւնով ալ չէր: Կը վարմանամ, թէ մարդիկ ինչո՞ւ ձայնարկ կ'ընեն Պեքհամի շապիկները գնելու համար»:

«ԱՉԳԱԿ»Ի ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՄՐՅԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցած երկու մրցումներէն ետք աւարտեցաւ 2002ի Մոնտիալը, ինչպէս նաեւ «Աչգակ»ի կողմէ կազմակերպուած մրցանքներու շարքը, որ ամուսնան մը տեւողութեան ընթացքին վաղեցուց ֆուտպոլիստի հասարակութիւնը, որ իր մասնակցութիւնը բերաւ տարբեր մրցանքներու շահելով այլապէս նուէրներ:

● ՊՐԱԶԻԼ-ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ մրցումին առիթով կազմակերպուած մրցանքին իրենց մասնակցութիւնը բերին 11 մասնակցողները, 32 կտրօններով: Մրցանքը շահեցաւ ՀՐԱՅՐ ՔԷՇԻՇԵԱՆ:

ՀՐԱՅՐ ՔԷՇԻՇԵԱՆԷՆ կը խնդրուի ԱՆՉԱՄԲ ներկայանալ «Աչգակ»ի խմբագրատուն ստանալու համար իր նուէրները: Այդ նուէրներն են.

1. ԱՂՍԱՄԻՐԳԻՍԵԱՆ հաստատութեան կողմէ տրամադրուած Campomatic վաճառանիշով մեքենայ մը:

2.- OPTIMAX հաստատութեան կողմէ տրամադրուած յայտնի վաճառանիշով տղամարդու ակնոց մը:

3.- ԱՐԱ ՔԷՔԷՃԵԱՆ հաստատութեան կողմէ տրամադրուած տարեդարձ յատուկ վիտեո-երիկ մը:

● ՀԱՐԱՅՐՍԻՆ ՔՈՐԷԱ - ԹՈՒՐԲԻԱ մրցումին (3րդ դիրքի մրցում) առիթով կազմակերպուած մրցանքին, իրենց մասնակցութիւնը բերին 11 մասնակցողներ, 31 կտրօններով: Հինգ մասնակցողներ նոյնքան նիշ ապահովելով, պատճառ դարձան, որ վիճակագրութիւն տեղի ունենայ: Տեղի ունեցած վիճակագրութեանէն ետք ՅԱՐՈՒԹ ՇԷՐՆԵՉԵԱՆ հանդիսացաւ բախտաւորը:

ՅԱՐՈՒԹ ՇԷՐՆԵՉԵԱՆ պէտք է անձամբ ներկայանայ «Աչգակ»ի խմբագրատուն, ստանալու համար իր նուէրները: Անոնք են.

1.- ԱՇՃԵԱՆ ճամբորդական հաստատութեան կողմէ տրամադրուած Դամակոս - Մայիտնայա - Մալուլա 2 հոգիոց երթուղարձի տոմս մը:

2.- JEPА վաճառատան կողմէ տրամադրուած՝ տղամարդու շապիկ մը:

«ԻՆԹԵՐՆԵՏ» ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔ

ՇԻՐԱԿ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ

«Ինտերնետ» ֆուտպոլի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի դարձի մրցումներուն, որոնք տեղի ունեցան անցեալ շաբաթավերջին, Հայաստանի ներկայացուցիչը՝ Շիրակ, հակառակ անոր որ իր դաշտին վրայ 3 - 3 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Սանթա Քլարայի հետ (Փորթուգալ), սակայն դուրս մնաց մրցաշարքէն, որովհետեւ երթին անոր դաշտին վրայ 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած էր Սանթա Քլարայէն:

Բ. հանգրուանի երթի մրցումները կը սկսին յառաջիկայ Յուլիս 6ին, իսկ դարձի մրցումները՝ Յուլիս 13ին: Գ. հանգրուանի երթի մրցումները տեղի կ'ունենան Յուլիս 20ին, իսկ դարձի մրցումները՝ Յուլիս 27ին: Կիսաաւարտական երթի մրցումները տեղի կ'ունենան Յուլիս 31ին, իսկ դարձի մրցումները՝ Օգոստոս 7ին, վերջապէս աւարտականի երթի մրցումները տեղի կ'ունենան Օգոստոս 13ին, իսկ դարձի մրցումները՝ Օգոստոս 27ին:

ՀԻՒԿՕ ԶԱԽԷՍ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱԻՈՐԷ ՊՐԱԶԻԼԻ ԿԱՏԱՐԱԾ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Վենեզուելայի նախագահ Հիլիօ Չախէ շաբաթակից իր կատարած հարցազրոյցին ընթացքին շնորհաւորեց Պրաչիլի ֆուտպոլի ազգային խումբը, անոր աշխարհի ախոյեան հանդիսանալուն համար: Ան ըսաւ, որ իր երկրին մէջ ալ կը տիրէ տօսախմբութեան մթնոլորտ մը, որովհետեւ մարդիկ դեղին շապիկներ հագած փողոցներուն մէջ կը տօնեն Պրաչիլի արձանագրած յաղթանակը:

Չախէ շնորհաւորեց պրաչիլցի իր պաշտօնակիցը՝ Տենանո Էնրիքէ Քարտոնոն՝ ըսելով, որ ան եւս պէտք է մնացեալ պրաչիլցիներուն նման «սամպա» պարէ, որովհետեւ Պրաչիլ ֆուտպոլի իր պատմութեան մէջ, ինչպէս նաեւ Մոնտիալի պատմութեան մէջ ինչպէս անգամ ըլլալով բարձրացուց բաժակը:

ԻՐԱՆԵԻԹՐՔԱԿԱՆ ԱՊՊԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԺՈՂՈՎ

Իրանի ներքին գործոց նախարար Ապտոնուհատ Մուսաուի - Լարի ընդունեց Թուրքիայի ներքին գործոց փոխ նախարար Մուսաֆար Միշել և անոր ընկերակցող պատուիրակներին:

Հանդիպումին քննարկումի ներք դարձան Իրան - Թուրքիա յարաբերություններուն առնչուող հարցեր: «Իրան և Թուրքիա ունին լա յարաբերություններ, որովհետեւ անոնք կը հետապնդեն նոյնանման նպատակներ», ըսաւ Մուսաուի - Լարի հանդիպումէն ետք:

Մուսաուի - Լարի նաեւ յայտնեց, որ Իրանեւթրքական Ապահովութեան Գերագոյն խորհուրդը կրնայ իրեն մոտէլ ծառայել շրջանի երկիրներուն:

Թուրք պաշտօնատարը իր կարգին, նշեց, որ թրքական պատուիրակութեան այցելութիւնը կ'իյնայ երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերություններուն պարկ տալու ճիգերուն ծիրին մէջ:

Իրանեւթրքական Ապահովութեան Գերագոյն խորհուրդին առաջին ժողովը կայացաւ անցեալ շաբաթավերջին Թեհրանի մէջ, և որուն ընթացքին իրանցի և թուրք պաշտօնատարներ շեշտեցին գործակցութեան պարկ տալու անհրաժեշտութիւնը՝ տեղական, շրջանային և միջազգային ապահովութեան երաշխաւորման հեռանկարով:

(ԻՐԱՆ)

ԵՐԿՈՒ ԲՈՐԷԱՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՅԱՆԱՆ

Կ'ԸՍԵ ՔԻՍՄ

Ճափոնի վարչապետը կ'ընդունի Քիմը

ՍԵՆՈՒ, 1 (ՌՈՅԹԸՐԸ) - Հարաւային Բորեայի նախագահ Քիմ Տայ Տունկ Երկուշաբթի օր յայտարարեց, որ հաստատ պիտի մնայ Հիւսիսային Բորեայի հետ բանակցություններ կատարելու քաղաքականութեան վրայ, հակառակ անոր որ շաբաթավերջին բախում արձանագրուած է երկու երկիրներուն եպրապահ ուժերուն միջեւ:

Քիմ, որ կը խօսէր Ճափոնի վարչապետ Ճունիչիւրո Բոյուումիի հետ տեսակցութեան մը ընթացքին, ըսաւ, որ Սեոլ փոփոխութեան պիտի չենթարկէ Փիոնկեանկի հանդէպ որդեգրած քաղաքականութիւնը: Ան շեշտեց, որ Շաբաթ օրուան միջադէպը թէեւ ծիսական ապրիլեցութիւն պիտի գործէ Սեոլ - Փիոնկեանկ կապերուն վրայ, սակայն պիտի չիպէ վանտըք:

Միւս կողմէ, Հարաւային Բորեայ և Միացեալ Նահանգներ համաձայնեցան թափ տալու Հիւսիսային Բորեայի վրայ պինտորական հսկողութեան՝ կանխարգիլելու համար Շաբաթ օրուան միջադէպին կրկնութիւնը:

ՄԱՀԱՅՈՒ ԱՐԿԱՍ՝ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԵՋ

Տասնինը լեզեր սպաննուեցան և 32 ուրիշներ վիրաւորուեցան Հունգարիոյ մէջ, երբ գիրենք փոխադրող օթովիւսը ջանքատուեցաւ մայրուղիի մը վրայ:

Ոստիկանութեան բանբերը յայտնեց, որ արկածը պատահած է Պուտափէշթը Պոսնիոյ մայրաքաղաք Չադրէպի կապող մայրուղիին վրայ, Կիրակի կէս գիշերին: Օթովիւսը կը փոխադրէր 49 լեզ ուխտաւորներ, որոնք Պոսնիոյ Մետկիորիէ քաղաքը կ'ուղղուէին ուխտագնացութեան մը համար: Բանբերը աւելցուց, որ օթովիւսը ճամբայէն չեղելով զահապիժած ու ջանքատուեցաւ է:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ՊԸՆ ԼԱՏԵՆ ԸԱԲԱՆԱԲԱՐ ՈՂՋ ՉԷ

Կ'ԸՍԵ ՄՈՒՇԱՐՐԱՅ

Մուշարրաֆ կը պատասխանէ լրագրողներու հարցումներուն

Ամերիկացիք պետք է տօնախմբեն Յուլիս 4ի անկախութեան օրը, սակայն անոնք աչալուրջ պետք է ըլլան հաւանական յարձակումներու դէմ, յայտնած է Մ. Նահանգներու Սպիտակ Տունը երէկ, մինչ երկրին տարածքին նահանգներ ու քաղաքներ կը պատրաստուէին վայելելու տարուան կարելորագոյն արձակուրդներէն մէկը:

Արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըլ Կիրակի օր նոյնիմաստ կոչ մը ուղղած էր ամերիկացիներուն:

Մինչ այդ, Փաքիստանի նախագահ Փերվէշ Մուշարրաֆ երէկ յայտնած է, որ իր կարծիքով «Քալիտա» ցանցի ղեկավար Ուսամա Պըն Լատեն հաւանաբար ողջ է, սակայն նոյնիսկ եթէ ողջ ըլլայ, ան Փաքիստան չի կրնար գտնուիլ: Փաքիստան Կիրակի օր թերթի մը մէջ լոյս տեսած ծանուցումի մը ձևով իր ժողովուրդին կոչ ուղղած է՝ տեղեկութիւն հայթայթելու, որպէսզի կարելի ըլլայ Պըն Լատենը և անոր գործակիցները հետապնդել:

ՊԱՂՏԱՏ ՅՈՅՄԵՐ ԿԸ ԿԱՊԷ ԱՆԱՆ - ՍԱՊՐԻ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԻՆ

ՄԱԿԻ ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի հետ յառաջիկայ հանդիպումին, որ տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի օր, Իրաք կ'ուզէ որ յառաջիկայ շաբաթը արձակուրդի պատճառով ջնջուի ծրագրուած մէջ, յայտնեց արտաքին գործոց նախարար Նափ Սապրի:

Սապրի յոյս յայտնեց, որ Վիեննայի հանդիպումին պատճառով ջնջուի ճամբուն վրայ դէպի յառաջ քայլ մը առնուի:

Անան և Սապրի երրորդ անգամ ըլլալով բանակցութիւններ պիտի կատարեն ՄԱԿի գէնըի քննիչներուն վերադարձի արտօնութիւն տալու համար:

Սապրի յոյս յայտնեց նաեւ, որ Անանի հետ հանդիպումին կարելի ըլլայ արձարծել «արգիլեալ գօտիներ» և իրաքեան օդային սահմանները բռնարարելու հարցը:

ԸԱՄԱՍԻ ԴԵԿԱՎԱՐՆԵՐԵՆ՝ Մ. ԹԱՎԵՐԻ ՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿԱԼԻՑ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

անցնող երկու ամիսներուն ընթացքին, իսրայիլեան բանակին ամէնէն յաջող գործողութիւնն է Թահերի սպանութիւնը: Ըստ Իսրայիլի, Թահեր պատահականաբար է 117 իսրայիլացիի սպանութեան:

Վարչապետ Արիել Շարոն իր կարգին ողջունեց գործողութիւնը: Ան ըսաւ, որ Իսրայիլ ինքնապաշտպանութեան դիմած է հակադարձելով պաղեստինեան անձնասպանական գործողություններուն: Շարոն աւելցուց, որ Իսրայիլ պիտի շարունակէ իր գործողությունները, մինչեւ որ վերջ տրուի ահաբեկչութեան:

Պաղեստինեան իշխանութեան տեղեկատուութեան նախարար Եասեր Ապտ Ռապպո ըսաւ, որ պաղեստինցիները կը դատապարտեն Նապոլուսի սպանութիւնները: Ապտ Ռապպո աւելցուց, որ Շարոն այս ձեռով կ'ուզէ արել լարուածութիւնը՝ աւելի վտանգաւոր դարձնելով կացութիւնը: Պաղեստինցի պաշտօնատարը ամբաստանեց Միացեալ Նահանգները Շարոնի կանաչ լոյս տուած ըլլալու յանցանքով: Ապտ Ռապպո նաեւ դատապարտեց միջազգային ընտանի-

քին լռութիւնը պաղեստինեան շրջաններուն դէմ կիրարկուող միջոցառումներուն հանդէպ:

Պաղեստինցիները ճնշումներու կ'ենթարկուին յատկապէս Միացեալ Նահանգներու կողմէ: Ուաշինկթըն կը պահանջէ Եասեր Արաֆատը փոխարինող նոր ղեկավար մը: Արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուըլ թափ տուաւ ճնշումին, երբ Կիրակի օր յայտարարեց, թէ Ուաշինկթըն յետ այսու կայ պիտի չհաստատէ Արաֆատի հետ: Փաուըլ անուղղակի կերպով քսել կ'ուզէր, որ Ուաշինկթըն չի ճանչնար Արաֆատի իշխանութիւնը: Փաուըլի յայտարարութեան պուզահետ՝ Արաֆատ պատրաստակամութիւն կը յայտնէր որեւէ ատեն և որեւէ վայրի մէջ հանդիպում ունենալու նախագահ ձորձ Պուշի հետ:

Միւս կողմէ, Արաֆատ երէկ ըսաւ, որ անկարելի է գործանելով կացութիւնը: Պաղեստինցի պաշտօնատարը ամբաստանեց Միացեալ Նահանգները Շարոնի կանաչ լոյս տուած ըլլալու յանցանքով: Ապտ Ռապպո նաեւ դատապարտեց միջազգային ընտանի-

լեյեան երեք հրասայլեր և պուլտոզըրներ Կապայի Ռաֆահ գաղթականներու տան երէկ ու եօթը բնակարաններ քանդեցին: Հիւանդանոցային աղբիւրներուն հաղորդած տեղեկութիւններուն համաձայն, պիտեւ մը և քաղաքային մը վիրաւորուած են իսրայիլացի պինտորներուն հետ բախումին ընթացքին:

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵՅՈՒՄԸ

Երոպական Միութեան ղեկավարները երէկ յայտնեցին, որ պիտի շարունակեն իրենց կապերը Եասեր Արաֆատի հետ, եթէ ան վերջտրուի պաղեստինցի ժողովուրդին կողմէ:

Երոպական Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Փրոտի ըսաւ, որ «եթէ կ'ուզենք պատ ընտրութիւններ, պետք է յարգենք պատ ընտրութիւնները, անոնց արդիւնքը հանինք կամ ոչ»:

Փրոտի սակայն նշեց, որ կը բաժնէ Պուշի յուսալարութիւնը, թէ Արաֆատ ոչինչ ըրաւ կասեցնելու համար ահաբեկչութիւնը և անձնասպանական գործողությունները:

ՓԱՐԻՉ ԺՈՂՈՎԻ ՊԻՏԻ ՅՐԱԲԻՐԵ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Կատարիչ Միշել Բոմտէախի:

ՇԱՐԻՐԻ

Էլիպէի պայտէն մեկնած պահուն Հարիրի յայտնեց, որ համաձայնած են, որ նախագահ Շիրաք և Ֆրանսական կառավարութիւնը իրաւեր ուղղեն՝ գումարելու Փարիզ - 2 ժողովը, որուն թուականը պիտի ճշդէ Ֆրանսայի Կեդրոնական Դրամատան կառավարիչը:

«Լիբանանցիներ սկիզբէն գիտէինք, որ մեր հարցերը առանձին չենք կրնար լուծել, և արտաքին օժանդակութիւն ստանալու համար շատ բան ունինք ընելիք. այս ուղղութեամբ բազմաթիւ ծրագիրներ և աշխատանքներ կատարեցինք և կը շարունակենք կատարել, բայց նաեւ կը սպասենք միջազգային ընտանիքին օգնութեան: Միջազգային ընտանիքին, և յատկապէս Եւրոպային ու Փարիզի օժանդակութիւն կը խնդրենք՝ մեղմացնելու համար մեր տոկոսները, որովհետեւ մեր նպատակներէն մէկն է լուծել պետական պիտուէին բացին հարցը և կրճատել տոկոսները, որոնք իսկապէս շատ սուղ կ'արժեն ոչ միայն լիբանանեան պետութեան, այլ նաեւ՝ սեփական մարզին», ըսաւ Հարիրի:

ՈԱՖԱՐԵՆ ԵՒ ԱՅՆ ԱՆՉԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՇԵՏ

Վարչապետ Հարիրի երէկ հանդիպում մը ունեցաւ Ֆրանսայի վարչապետ Ժան - Փիեռ Ռաֆարէի հետ, ներկայութեամբ Ֆրանսայի մէջ Լիբանանի դեսպան Էլիպէ Ալամի և Հարիրիի եւրոպական հարցերու խորհրդական Պասիլ Եարէտի: Ֆրանսական կողմէն ներկայ էին Լիբանանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Ֆիլիպ Լը Քուրթիէ, արտաքին գործոց նախարարութեան Միշին Արեւելքի բաժինի պետ Իվ Օպէն Տըլա Մէսիլիէր և վարչապետին դիւանագիտական հարցերու խորհրդական Սերժ Տը Կալէ:

Վարչապետ Հարիրի երէկ Փարիզի իր բնակարանին մէջ ընդունեց պաղեստինեան իշխանութեան ծրագրումը և միջազգային գործակցութեան հարցերու նախարար Նապիլ Շաաթը, որուն հետ քննարկեց պաղեստինեան բեմի վարձագումները:

Միւս կողմէ, երէկ Հարիրիի հեռաձայնեց Եւրոպական Միութեան արտաքին քաղաքականութեան պատասխանատու Խալիէ Սոլանա: Խօսեցաւ Միշին Արեւելքի իրավիճակին և Լիբանան - Ե. Միութիւն յարաբերութեան մասին:

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՇԱՏԷ

Ճափոնի Աքիհիթօ կայսրը կ'ընդունի Ապտալլա Բ. թագաւորը

Յորդանանի Ապտալլա Բ. թագաւորը յայտնեց, որ Միշին Արեւելքի խաղաղութեան մասին Պուշի իրապարկած ծրագիրը յստակացումի կը կարօտի: Ապտալլա աւելցուց սակայն, որ հաւատք ունի Պուշի յայտարարած յանձնառութեան հանդէպ:

Ապտալլա, որ ձափոն կը գտնուի պաշտօնական այցելութեան մը համար, վարչապետ Ճունիչիւրո Բոյուումիի և արտաքին գործոց նախարար Եորիթօ Քաուալուշիի հետ տեսակցութեան ընթացքին շնորհակալութիւն յայտնեց Միշին Արեւելքի հանդէպ ձափոնի արտապայտը պորակցութեան համար: Սակայն ան Ամմանի պարտքերը

ընչեղու խոստում չստացաւ Թոքիոյն: Նախագահ Պուշ անցեալ շաբաթ ձափոնի կոչ

Ճափոնի Աքիհիթօ կայսրը կ'ընդունի Ապտալլա Բ. թագաւորը

նողած էր ընչեղու Յորդանանի պարտքը: Յորդանանի գահակալը ըսաւ, որ Պուշի ներկայացուցած ծրագիրը Միշին Արեւելքի խաղաղութեան մասին, ողջունելի է, թէեւ անոր կարգ մը կէտերը յստակացումի կը կարօտին:

● ՓԱՔԻՍՏԱՆ ղապարտեց Հեպոնի մէջ պաղեստինեան իշխանութեան կեդրոնատեղիին քանդուող իսրայիլեան ուժերուն կողմէ: Արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւն մը իրէական պետութեան պահանջեց դադարեցնել յարձակումները անպէս պաղեստինցիներուն դէմ:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)